

fi

Euroopan unioni
Aluepolitiikka

info regio

| Nro 19 | Huhtikuu 2006 |

panorama

**Kaupungit kasvun, työllisyyden
ja koheesion edistäjinä**

Rakennerahastojen toiminta kaupungeissa

Sisällys

Kaupungit kasvun, työllisyyden ja koheesion edistäjinä

Kaupungit ovat Euroopalle tärkeitä

Kaupungeilla on erinomaiset valmiudet tukea yhteisöllistä kehitystä, sosiaalista osallisuutta sekä kansalais- ja kulttuuri-identiteetin muotoutumista.

Omaehtainen kokemus: Euroopan parlamentti

Millaiselta näyttää kaupunkien kehittämisen tulevaisuus?

Eurooppalaisten rahastojen uuteen ohjelmakauteen (2007–2013) sisältyy voimakas kaupunkiulottuvuus.

EAKR ja koheesiorahasto käytännön toimissa: Unkari, Alankomaat, Slovenia, Portugal

Omaehtainen kokemus: Espanja

Reportaasi: Kehittyviä kaupunginosia

Urban-ohjelmat lisäävät kohdekaupunginosien houkuttelevuutta ja dynaamisuutta ja antavat ylpeydenaiheita ja toivoa niiden asukkaille.
Esimerkkeinä Leipzig ja Dortmund.

Urban II käytännön toimissa: Ranska, Yhdistynyt kuningaskunta, Belgia, Irlanti

Omaehtainen kokemus: Ruotsi

Omaehtainen kokemus: Tšekin tasavalta

Urban II käytännön toimissa: Itävalta, Italia, Kreikka, Suomi

Valokuvat (sivut): Euroopan komissio (1-4-5-6-8-9-10), Urban II Gijon (s. 14), Urban II Leipzig, Dortmund (15-16-17), MASPD (s. 20)

Kansi: Uusi kaupunkiliikenneverkko Santa Cruzissa (Kanarian saaret, Espanja)

Tämän numeron laatimiseen ovat osallistuneet: Pierre Ergo, Alexander Ferstl, Sylvie Harburger, Jean-Luc Janot ja Daniel Mouque.

Tämä lehti on painettu kierrätyspaperille englanniksi ja ranskaksi.

Teema-aineisto on saatavilla Euroopan unionin 19 kielellä Internet-osoitteesta http://europa.eu.int/comm/regional_policy/index_en.htm.

Tämän julkaisun kirjoitukset eivät ole oikeudellisesti sitovia.

3

7

8

13

14

15

18

19

20

21

Koheesiopolitiikka ja Euroopan kaupungit

Kaupungit ovat Euroopalle tärkeitä

Teksti: Michael Parkinson (*)

Kaupunkia pidetään yhä yleisemmin pikemminkin kansallisen ja alueellisen talouden kantavina voimina kuin ta-loudellisina rasitteina – ne ovat kansakuntien rikkaus. Kaupungeilla on kuitenkin muitakin kuin taloudellista annettavaa, sillä ne eivät ole pelkkiä markkinapaikkoja. Niillä on erinomaiset valmiudet tukea yhteisöllistä kehitystä, sosiaalista koheesiota sekä kansalais- ja kulttuuri-identiteetin muotoutumista.

Zschochersche Straße Leipzigissä on yksi Urban-ohjelman avulla elvytetyistä teistä.

Elämme kaupunkien kannalta jännittäviä aikoja. Parhailaan käydään laajaa keskustelua siitä, kuinka suuri merkitys niillä on valtioiden ja Euroopan menestymisen kannalta. Lukuisat kaupungit ovat viime vuosikymmenen siirtymäkauden jälkeen ottaneet uusia taloudellisia, yhteiskunnallisia, poliittisia ja kulttuurisia rooleja. Useilla kaupungeilla on myös valtteja, joiden ansiosta niillä on yhä tärkeämpi asema globaalistuvassa maailmassa, eivätkä ne suinkaan ole menettämässä asemaansa. Jotkut ovat strategisen päätöksenteon, vaihdon ja viestinnän keskuksia. Monien kaupunkien yliopistoihin ja tutkimuslaitoksiin on keskittynyt henkistä pääomaa, joka mahdollistaa aktiivisen innovaatio toiminnan. Kaupunkien fyysinen rakenne, erityisesti keskustat, on monin paikoin uudistettu perinpohjaisesti. Niissä on nykyisin tarjolla erinomaiset liiketoiminta-, asuin- ja vähittäiskauppa mahdollisuudet. Monissa kaupungeissa on lisäksi tärkeitä kulttuuriresursseja, jotka luovat yhä useammin talouskasvua ja työpaikkoja. Vaikka integrointivaltmiuksia siis on, monet yhteisöt ja yksilöt jäävät useissa kaupungeissa edelleen taloudellisen ja sosiaalisen valtavirran ulkopuolelle. Taloudellisesti kilpailukykyisten, sosiaalisesti yhtenäisten ja kestävien kaupunkien rakentaminen on edelleen haaste meille kaikille eurooppalaisille.

Kaupunkien tulevaisuutta käsittelevä laajempi keskustelu näkyy myös koheesiopolitiikan tulevaisuutta käsittelevissä pohdiskeluissa Euroopan unionissa. Kaupunkien asema EU:n aluepolitiikassa on vaihdellut viime vuosikymmenen

aikana. Välillä ne ovat saaneet runsaasti huomiota; välillä ne on lähestulkoon unohdettu. On kuitenkin selvää, että viime aikoina kaupungit on nostettu eurooppalaisen poliittisen asialistan kärkipäähän. Tämä näkyy esimerkiksi Eurooppa-neuvoston vuonna 2005 tekemässä kilpailukykyä ja koheesiota koskevassa päätöksessä, Rotterdamissa vuonna 2004 ja Bristolissa vuonna 2005 pidettyjen EU:n epävirallisten ministerikokousten päätelmissä ja Euroopan parlamentin vuonna 2005 antamissa keskeisissä poliittisissa lausunnoissa. Kaupunkien asemaa on korostettu myös alueiden komitean poliittisissa asiakirjoissa, Eurocities-verkostossa ja erilaisissa EU:n konferensseissa, erityisesti vuonna 2004 Noordwijckissä Alankomaissa. Kaikki ovat tavalla tai toisella käsitelleet kaupunkien merkitystä valtioiden ja Euroopan menestymisen kannalta ja nostaneet niiden julkisuuskuvaa ja poliittista merkitystä.

Tärkein asiakirja, jolla taataan kaupunkien pysyminen poliittisen asialistan kärjessä tulevien kuukausien aikana, on kuitenkin Euroopan komission hiljattain julkaisema koheesiopolitiikkaa ja kaupunkia käsittelevä asiakirja (*). Se on keskeinen suuntaa-antava lausunto, joka voi muokata rakennerahastojen tulevaisuutta ja kaikkien Euroopan kaupunkien tulevaisuutta seuraavan vuosikymmenen aikana. Sen sisällöstä on keskusteltava perinpohjaisesti, ja uskon, että sitä kannatetaan laajasti. Tässä artikkelissa esitellään asiakirjan keskeiset ajatukset ja ehdotukset.

(*) Liverpool John Moores -yliopiston European Institute for Urban Affairs -instituutin johtaja, professori Michael Parkinson (m.h.parkinson@ljmu.ac.uk).

(*) Koheesiopolitiikka ja kaupungit: kaupunkien osuus alueiden kasvussa ja työllisyydessä. Euroopan komissio, 2006.

Uusi tekninen instituutti FH JOANNEUM Graz Westissä (Itävalta) Urban-ohjelman avulla huipputeknologiakompleksiksi muunnetulla entisellä teollisuusalueella

Koheesiopolitiikka ja kaupungit: kaupunkien osuus alueiden kasvussa ja työllisyydessä

Tälle tärkeälle asiakirjalle on asetettu kaksi tehtävää: täydentää yhteisön kauden 2007–2013 strategiaa suuntaviivoja vahvistamalla niiden kaupunkiulottuvuutta ja esittää tärkeitä ehdotuksia, jotka auttavat rakennerahastojen valmistelussa. Komissio toivoo, että jäsenvaltiot käyttävät asiakirjaa uuden koheesiopolitiikan valmistelussa, ja vaatii erityisesti, että kumppaneina toimiville paikallisviranomaisille annetaan tärkeä rooli valmistelutyössä. Asiakirjassa esitetään sekä laajoja poliittisia tavoitteita, keskeisiä toteutusperiaatteita että yksityiskohtaisia toimia. Se kattaa ensisijaisesti kolme pääalaa. Ensinnäkin siinä selvitetään, miksi kaupungit ovat Euroopalle tärkeitä, ja korostetaan kaupunkien kestävä kehittäminen merkitystä Euroopan aluepolitiikalle. Toiseksi siinä esitetään eurooppalaisille kaupungeille neljä keskeistä poliittista tavoitetta. Kolmanneksi siinä määritellään yksityiskohtaisia keinoja, joiden avulla kyseiset laaja-alaiset tavoitteet voidaan saavuttaa kahdella alalla, rahoituksessa ja hallinnossa. Tässä artikkelissa käsitellään kutakin kolmea alaa.

Kaupunkien kestävä kehittäminen merkitys Euroopan aluepolitiikalle

Kaupungeilla on monia valtteja, joita tarvitaan menestyksessä, moderniin tietoon perustuvassa taloudessa: luovuutta, innovaatiota, kulttuuria ja yrittäjyyttä. Menestyvät kaupungit pystyvät esimerkiksi houkuttelemaan ammattitaitoista työvoimaa, mikä on ratkaisevan tärkeää kilpailukykinessä maailmantaloudessa. Kaupungeilla on ratkaiseva asema myös alueiden menestymisen parantamisessa. Euroopasta ei löydy sellaista menestyvää aluetta, jonka ytimessä olisi taantuvia kaupunkeja. Oikein hallintoituina kaupungit voivat edistää kestävä kasvua ja ympäristönsuojelua. Jos ne tekevät enemmän yhteistyötä ja luovat strategisia liittoja ympäröivien alueiden ja muiden kaupunkien kanssa, ne voivat lisäksi vähentää tarpeetonta kilpailua ja edistää tasapainoisempaa kehitystä kaikkialla Euroopassa.

Millaisia kaupunkeja Euroopan pitäisi luoda?

Asiakirjan mukaan kaupungeille pitäisi asettaa neljä laaja-alaista poliittista tavoitetta: niistä pitää tehdä houkuttelevampia, niiden osuutta innovaatioissa, yrittäjyydessä ja tie-

toon perustuvassa taloudessa pitää kasvattaa, niiden pitää tuottaa enemmän ja parempia työpaikkoja ja niissä vallitsevia sosiaalisia eroja pitää vähentää.

Houkuttelevien kaupunkien luominen

Asiakirjassa korostetaan, että kaupungeista voidaan tehdä houkuttelevampia panostamalla neljään asiaan: liikenneyhteyksiin ja liikkuvuuteen, palvelujen laatuun, ympäristön laatuun ja kulttuuritarjontaan.

Liikenne, yhteydet ja liikkuvuus

Keskeisenä haasteena on auttaa kaupunkeja parantamaan yhteyksiään laajempiin eurooppalaisiin markkinoihin ja pidemmällekin sekä kehittämään niiden sisäisiä liikkumismahdollisuuksia. Asiakirjassa kansallisia, alueellisia ja paikallisia kumppaneita kehoitetaan luomaan hyvät yhteydet tärkeimmille lentokentille ja liikenneväyliin, tekemään enemmän yhteistyötä yli kunnallisten rajojen, tarjoamaan entistä edullisempia, tehokkaampia, toimivampia ja yhdenmukaisia julkisia liikennepalveluja, edistämään vaihtoehtoisia tai ”pehmeämpiä” liikennemuotoja ja parantamaan autottomien henkilöiden liikkumismahdollisuuksia ja yhteyksiä.

Yhtäläiset mahdollisuudet saada korkealaatuisia palveluita

Korkealaatuiset palvelut tekevät kaupungeista houkuttelevampia ja viihtyisämpiä, luovat työpaikkoja ja parantavat työvoiman kilpailukykyä. Tästä syystä kaupunkien on tarjottava tehokkaita ja edullisia terveydenhoito- ja sosiaalipalveluja, koulutus- ja hallintopalveluja, lastenhoitomahdollisuuksia sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi, koko kaupunkialueen kattavia hyviä palveluita sekä maahanmuuttajaryhmille tai kulttuurisesti muita heikommassa asemassa oleville ryhmille suunnattuja erityisiä mahdollisuuksia.

Hyvä luonnollinen ja fyysinen ympäristö

Kaupunkien on vastattava osittain myös kaupungistumisesta johtuvaan ympäristön tilan heikentymiseen. Niiden on kunnostettava hylätyt teollisuusalueet, suojeltava viheralueita, koordinoitava maankäyttöpolitiikkaa ja muita politiikkoja hallinnon eri tasoilla, investoitava fyysiseen infrastruktuuriin ja liikenteen aktiiviseen hallintaan sekä edistettävä energiatehokkuutta.

Kulttuuritarjonnan parantaminen

Sijaintiin liittyvät ns. pehmeät tekijät vaikuttavat yhä enemmän yksityisen sektorin investointipäätöksiin ja korkeasti koulutetun, potentiaalisesti liikkuvan työvoiman asuinpaikkavalintoihin. Kulttuuripalvelut ja matkailu ovat myös tärkeitä työpaikkojen luoja. Kulttuuripalvelut ovat lisäksi tärkeä keino rakentaa kansalais- ja kulttuuri-identiteettiä. Kaupunkien on siksi tuettava elinvoimaista kulttuurielämää, jossa tarjotaan tarvittavia tiloja ja kulttuuri- ja yhteisötapahtumia, joiden avulla luodaan siltoja yhteisöjen sisälle ja niiden välille.

Innovaation, yrittäjyyden ja tietoon perustuvan talouden tukeminen

Kaupungeilla on ratkaiseva rooli talouden kilpailukykyyn liittyvissä asioissa. Niiden on tarjottava innovaatioon ja liiketoimintaan kannustava ympäristö, yksinkertaistettava julkishallintoa ja tuettava yliopistojen, tutkimuslaitosten ja yksityisen sektorin verkottumista.

Pk-yritysten tukeminen

Kaupunkien on parannettava alueen yleistä talousinfrastruktuuria, tarjottava yrityksille neuvonta- ja tukipalveluja, edistettävä taloudellisten kumppaneiden verkottumista, helpotettava rahoituksen saantia ja vastattava nuorten yrittäjien ja naisyrittäjien sekä etnisten vähemmistöryhmien kohtaamiin haasteisiin.

Innovaatio ja tietoon perustuva talous

Kaupunkien on houkuteltava potentiaalisesti liikkuvaa työvoimaa parantamalla alueen elämänlaatua, oltava kärkijoukoissa valmistelemassa innovatiivisia strategioita koko aluetta varten, tehostettava TTK- ja koulutustarjontaa ja parannettava pk-yritysten mahdollisuuksia osallistua siihen. Lisäksi kaupunkien on tuettava yliopistojen, julkishallinnon ja yksityisen sektorin verkottumista, kehitettävä yhdenmukainen tiedotusstrategia ja otettava käyttöön ekologisia innovaatioita ja ympäristöasioiden hallinnointijärjestelmiä.

Enemmän ja parempia työpaikkoja

Kaupungeilla on valtavia taloudellisia mahdollisuuksia mutta myös suuria sosiaalisia haasteita. Niissä on keskimääräistä enemmän ammattitaitoisia ja korkeasti koulutettuja asukkaita, mutta myös enemmän niitä, joilla ei ole ammattitaitoa eikä koulutusta. Kaupungit ovat sellaisten rakenteellisten voimien ja makrotaloudellisten politiikkojen armoilla, joille ne eivät voi juuri mitään. Silti niiden on hyödynnettävä mahdollisuuksiaan. Kaikkien kumppaneiden on tehtävä yhteistyötä kaikilla hallinnon tasoilla talouden muutosten ennakoinniseksi ja niihin vastaamiseksi. Kaupunkien pitäisi luoda kumppanuuksia keskeisten taloudellisten ja sosiaalisten toimijoiden kanssa. Niiden on myös tehtävä kaikki voitavansa heikoimmassa asemassa olevien ryhmien työllistettävyyden parantamiseksi.

Työllistettävyyden parantaminen koulutuksen avulla

Kaupunkien haasteena on tukea elinikäisten oppimisjärjestelmien kehittämistä, tarjota korkealaatuista koulutusta ja enemmän investointeja oppimisinfrastruktuuriin. Kaupunkien haasteena on myös tukea heikoimmassa asemassa olevia ryhmiä työmarkkinoilla, houkutella ammattitaitoisia työntekijöitä ja tukipalvelujen työntekijöitä sekä kehittää koulutus- ja integrointiohjelmia, joiden avulla syrjäytyneet asukkaat saadaan työn ja yrittäjyyden piiriin.

Kaupungeissa vallitsevien erojen pienentäminen

Vaikka kaupungeilla on valtavat taloudelliset mahdollisuudet, useimmissa eurooppalaisissa kaupungeissa on alueita ja yhteisöjä, jotka ovat jääneet taloudellisen valtavirran ulkopuolelle. Tämä koskee erityisesti etnisiä vähemmistöjä, naisia ja nuoria, kuten hiljattain tehty Urban Audit -tutkimus osoitti. Kaupunkien on vastattava näihin haasteisiin toisaalta edistämällä sosiaalista osallisuutta ja yhtäläisiä mahdollisuuksia ja toisaalta lisäämällä kansalaisten turvallisuutta.

Sosiaalisen osallisuuden ja yhtäläisten mahdollisuuksien edistäminen

Komission mukaan kaupunkien ja niiden kumppaneiden haasteena on kannustaa maahanmuuttajaryhmien integroitumista kielikoulutuksen ja yleisemmän koulutuksen avulla, tukea kaupungin viranomaisten, koulujen ja paikallisyhteisöjen välistä yhteistyötä nuorille suunnatun koulutuksen tarjoamisessa sekä parantaa sosiaalisia palveluja, jotta niillä voidaan puuttua lasten köyhyyteen ja estää katulapsi-ilmiön kehittyminen. Haasteena on myös parantaa

naisten ammattitaitoa ja koulutustasoa, kannustaa heitä työmarkkinoille ja yrittäjiksi sekä tarjota lastenhoitopalveluja naisille, jotka palaavat työmarkkinoille.

Kansalaisten turvallisuuden parantaminen

Urban Audit -kaupunkitutkimus osoitti, että rikollisuus ja rikollisuuden pelko ovat kaupungeissa yleisempiä kuin muualla. Kansalaisten näkemyksiä luotaavassa kaupunkitutkimuksessa korostettiin myös, että turvallisuuden parantaminen on keskeinen tekijä, jonka avulla kaupunki voi houkutella investoijia ja asukkaita. Komission mielestä kaupunkien pitäisi ottaa käyttöön yhdenmukainen, ennakoiva lähestymistapa rikollisuuden vähentämiseen ja suunniteltava, rakennettava ja hoidettava julkisia tiloja siten, että rikollisuus voidaan kitkeä. Niiden pitäisi myös keskittyä riskialttiisiin nuoriin ja erityisesti pysäyttää potentiaaliset rikolliset heti uran alkuvaiheessa sekä luoda paikallisia turvallisuusalan ammattilaistyöpaikkoja, joihin osoitetaan paikallisia asukkaita. Mahdollisuuksia voivat olla esimerkiksi paikalliset sovitteijat, yhteisöjen turvallisuusvastaavat, katuvartijat ja kaupunginosien valvontaohjelmat.

Guimarãesin (Portugali) keskusta kunnostettiin matkailun, kulttuurin ja pk-yritysten toiminnan edistämiseksi.

Miten menestyviä kaupunkeja luodaan?

Ei tietenkään riitä, että menestyviä kaupunkeja halutaan luoda. On myös löydettävä keinot tavoitteiden toteuttamiseksi. Raha ja päätöksenteko ovat keskeisessä asemassa. Mitä komissio ehdottaa?

Kaupunkien uudistamisen rahoittaminen

Asiakirjassa käsitellään perinpohjaisesti kaupunkien kehittämisen rahoituskeinoja. EU:n varoilla on jo tuettu runsaasti kovan ja pehmeän infrastruktuurin luomista liikenteeseen, jätehuoltoon, koulutukseen, tietotekniikkaan ja viestintäverkkoihin suunnatuilla investoinneilla. Euroopan investointipankki myönsi kaupunkien uudistamiseen vuonna 2004 huomattavan määrän lainaa, 3,2 miljardia euroa, johon luetaan mukaan myös sosiaalinen asuntotuotanto ja 2,3 miljardia euroa kaupunkien liikennehankkeille.

Rahoitusjärjestelyjen kehittäminen

Riskipääoman niukkuus rajoittaa kuitenkin merkittävästi yritysten kasvua ja innovaatiota. Komissio ja EIP ottavatkin käyttöön kaudella 2007–2013 uuden välineen (Jeremie), jonka kautta rahoituksen välittäjät, joilla on kokemusta yritysten kehittämisestä ja pienluotoista, voivat lainata pääomaa yrityksille.

Julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet

Julkisen ja yksityisen sektorin välisillä kumppanuusjärjestelyillä voidaan rahoittaa hyvin monenlaisia laajamittaisia kaupunkien uudistamiseen liittyviä hankkeita. Vaikka kumppanuushankkeisiin liittyy tiettyjä haasteita, asiakirjan mukaan kaupunkien pitäisi hyödyntää niitä, koska yksityistä rahoitusta tarvitaan täydentämään julkisia varoja ja koska yksityinen sektori tuo mukanaan myös ammattitaitoa ja resursseja. Ollakseen tehokkaita hankkeiden on kuitenkin sovittava yhteen paikallisviranomaisen aluetta koskevan laajemman näkemyksen kanssa.

Kaupunkihallinnon kehittäminen

Ehkä tärkeimmät komission asiakirjaan sisältyvät periaatteet koskevat kaupunkialueiden hallintoa ja erityisesti kaupunkien ja alueiden välisen yhteistyön tukemista, kaupunkien kehittämiseen sovellettavaa yhdenmukaista lähestymistapaa, kansalaisten mukaan ottamista ja toisten kokemuksista oppimista.

Kaupunkien ja alueiden yhteistyön kannustaminen

Kaupunkialueilla toimii monia erilaisia hallinnon haaroja. Niillä on erilaiset ja oikeutetut tehtävänsä: liikenne, talouskehitys, ympäristöpalvelut, markkinointi, opetus ja koulutus, sosiaalipalvelut ja terveydenhoito. Niiden on kuitenkin kilpailemisen tai kiistelemisen sijaan tehtävä tiivistä yhteistyötä, jotta laajempien kaupunkialueiden kehittäminen onnistuisi mahdollisimman hyvin. Asiakirjassa korostetaan, että eurooppalaiset kaupungit tarvitsevat globaalissa taloudessa kriittistä massaa ja niiden on siksi tehtävä mahdollisimman paljon yhteistyötä. Kaupunkialueiden/esikaupunkialueiden/maaseudun välistä rajapintaa on hallinnoitava paremmin siten, että käyttäjät maksavat palveluista riippumatta siitä, missä he asuvat, ja että maaseudulla ja esikaupunkialueilla asuvat käyttäjät eivät riistä kaupungeissa toimivia palveluntarjoajia. Kaupungeissa toimivien ammattilaisten taitotasoa pitää parantaa.

Tärkeintä on komission mielestä se, että jäsenvaltiot ja alueet luovuttavat enemmän rakennerahastojen valvontavaltaa kaupungeille, kun kyse on kaupunkiasioista, ja ottavat kaupungit mukaan suunnittelemaan, toteuttamaan ja arvioimaan ohjelmia.

Yhdenmukaista lähestymistapaa kaupunkien kestävässä kehittämisessä

Asiakirjassa korostetaan, että kaupunkien kehittäminen on monitahoinen pitkän tähtäimen prosessi, jossa yhdistyvät erilaiset poliittiset sektorit ja johon osallistuu jatkuvasti monenlaisia kumppaneita julkis-, yksityis- ja yhteisösektorilta. Tämä on yksi tärkeimmistä menestyksen avaimista, jotka nousivat esiin viime vuosikymmenen aikana toteutetusta Urban-aloitteesta.

Kaupunkien on varmistettava, että niillä on johdonmukainen pitkän aikavälin suunnitelma alueelleen ja että siihen sisältyy taloudellisia, sosiaalisia ja ympäristöön liittyviä tavoitteita. Suunnitelmia on seurattava asianmukaisesti. Kaikki keskeiset kumppanit on otettava täysivaltaisesti mukaan suunnittelemaan, toteuttamaan ja arvioimaan kaupunkiohjelmia.

Kansalaisten osallistuminen

Kumppanuushankkeet ovat yleisesti ottaen suositeltavia, mutta ratkaisevan tärkeää on se, että kaupungit ottavat paikallisten asukkaiden yhteisöt ja muut kansalaisjärjestöt mukaan edistämään ympäristön ja yhteiskunnan kannalta kestävästä kasvusta ja työpaikkojen luomisesta kaupungeissa. Kaupunkien on tuettava näiden ryhmien valmiuksien parantamista erityisesti sähköisen hallinnon avulla. Kaupun-

kien on myös pyrittävä kuroma umpeen usein esiintyvää kulttuurieroja, joka estää poliitikkojen ja virkamiesten yhteistyön kansalaisryhmien kanssa.

Verkoston ja kokemustenvaihto

Eurooppalaisissa kaupungeissa on kehitetty monia hyviä käytäntöjä, joista voidaan ottaa opiksi. On tärkeää, että kaupungit eivät tuhlaa niukkoja resurssejaan jo olemassa olevien ratkaisujen uudelleen keksimiseen. Kaupunkien on hyödynnettävä mahdollisimman tehokkaasti Urbact-ohjelmasta ja muista eurooppalaisista ja kansallisista verkoista saatuja kokemuksia. Komissio suunnittelee myös, että kokemustenvaihto ulotetaan Urban-ohjelmaan osallistuneiden kaupunkien lisäksi myös muihin eurooppalaisiin kaupunkeihin.

■ Cádizin yliopiston (Espanja) merittieteiden laitoksen kampus

Mitä seuraavaksi?

Elämme ratkaisevia vaiheita Euroopan kaupunkien tulevaisuutta käsittelevässä keskustelussa. Kaupunkien sijoitus valtioiden ja Euroopan poliittisella asialistalla on noussut nopeasti viime vuosina. Monet kansalliset hallitukset, Euroopan parlamentti ja erilaiset eurooppalaiset kaupunkien ja alueiden eturyhmät ovat tunnustaneet niiden kiistatottomat mahdollisuudet parantaa talouden kilpailukykyä ja sosiaalista koheesiota. Komission asiakirja on tärkeä kannanotto tähän keskusteluun. Siinä määritellään joitakin keskeisiä poliittisia tavoitteita, joitakin keskeisiä toimintaperiaatteita ja yksityiskohtaisia toimia, joilla voidaan muokata koheesiopolitiikan tulevaisuutta Euroopassa. Ne ovat riittävän joustavia siihen, että kansalliset, alueelliset ja paikalliset erityispiirteet voidaan ottaa huomioon. Toisaalta ne ovat myös riittävän yksityiskohtaisia ohjaamaan strategioiden ja mekanismien valintaa tulevaisuudessa. Ne ovat joissakin maissa jo paremmin tunnettuja ja yleisemmin käytössä kuin toisissa. Kaikkien jäsenvaltioiden kaikkien kumppaneiden on hyödynnettävä niitä – ja uskon, että niitä kannatetaan yleisesti. Silloin voimme siirtyä kaupungeissamme keskustelusta toimintaan. Se on kaikkein tärkeintä.

"Kaupunkipolitiikka koskee meitä kaikkia, mutta kuka sitä ohjaa?"

Jean-Marie Beaupuy, Euroopan parlamentin jäsen, aluekehitysvaliokunnan varsinainen jäsen, Euroopan parlamentin Intergroupe Urban-logement -ryhmän puheenjohtaja

Maidemme asukkaista 80 prosenttia asuu kaupungeissa ja niiden lähiympäristöissä. Tällainen asutuksen kasautuminen tiivistää luonnollisesti myös kaikki tarpeet (liikenne, asuminen, vapaa-aika, kulttuuri jne.) ja kaikki ongelmat (turvallisuus, työttömyys, saastuminen jne.). Kaikkia näitä kysymyksiä hoitavat lukuisat päättäjät ja toimijat. Vaikka toimijoita ja hoidettavia asioita on niin monenlaisia, kaupungin asukas on silti yksi ainut henkilö, joka törmää päivän aikana liikenneongelmiin kaupunginosassaan tai matkalla työpaikalleen ja kärsii saasteista tai turvattomuudesta. On selvästi nähtävissä, että nämä ongelmat yhtyvät ja kasaantuvat jokapäiväisessä elämässä ja että niitä ei voida käsitellä tehokkaasti, jos toiminta on lokeroitunutta eikä yhteisymmärrystä haeta. Tästä syystä ehdotan, että kaupunkikysymysten käsittelyyn sovelletaan yhdenmukaista lähestymistapaa.

Demokraattisessa Euroopassamme julkisten toimijoiden on taattava työntekijöilleen ja kansalaisille erilaisen julkisten toimintojen johdonmukaisuus. "Päättäjien" on siis ohjeistuksen ja tukien valmistelun lisäksi tehtävä yhteistyötä myös suunniteltujen ratkaisujen yhteensovittamiseksi. Jotta koordinaatio ulottuisi kaikenlaisiin elämäntilanteisiin ja erilaisiin aiheisiin, me Euroopan parlamentin jäsenet kehoitamme:

- > kokoamaan ja levittämään ns. hyviä käytäntöjä
- > osoittamaan järjestelmällisesti hankepäälliköt/koordinaattorit.

Uskomme, että kunnallisviranomaisella on usein, ellei aina, parhaat mahdollisuudet tämän tehtävän hoitamiseen.

Näin voisimme saavuttaa Lissabonin ja Göteborgin tavoitteet rakentamalla kestäviä kaupunkeja – ns. kestäviä paikallisyhteisöjä.

Euroopan parlamentti, kaupunkien puolestapuhuja Euroopan unionin toimielimissä

Monet Euroopan parlamentin jäsenistä ovat hoitaneet vastuutehtäviä asuinkunnissaan tai -alueillaan. Meillä on siis käytännön tietoa todellisesta tilanteesta. Euroopan parlamentti onkin luonnollisena jatkona tälle:

- > monipuolistanut tulevia rakennerahastoja (2007–2013) koskevia asetuksia kaupunkien osalta ensimmäisen käsittelyn äänestyksessä (heinäkuu 2005) muun muassa:
 - tekemällä asumiskustannuksista tukikelpoisia (59 artikla)
 - vahvistamalla "kaupunkien kehittämisen" teemaa (36 artikla)
 - vahvistamalla kumppanuusperiaatetta (10 artikla)

- > perustanut Intergroupe Urban-logement -ryhmän (ks. ohessa)

- > hyväksynyt Jean-Marie Beaupuy'n mietinnön "kaupunkiulottuvuudesta laajentumisen yhteydessä", jossa vaaditaan konkreettisia toimia ja tukea niiden täytäntöönpanolle. Tätä silmällä pitäen parlamentti kehottaa:

- hoitamaan paremmin eri yksiköiden välisen koordinoinnin Euroopan unionin toimieliimissä
- käymään toiminnallista alueellista vuoropuhelua Euroopan unionin ja kaupunkien välillä, hallintojen ja kaupunkien välillä ja kansalaisten kanssa
- kehittämään Euroopan unionin välineitä siten, että nopeutetaan hyvien käytäntöjen käyttöönottoa
- soveltamaan alueellisesti ja temaattisesti yhdenmukaista kaupunkipolitiikkaa
- toteuttamaan valvonta- ja seurantatoimia, jotta toteutuneet tulokset saadaan selville
- kiinnittämään erityistä huomiota nuoriin ja naisiin

- > pyrkinyt varmistamaan, että koheesiopolitiikkaa koskevissa tulevaisuuden 2007–2013 strategisissa suuntaviivoissa kaupunkiulottuvuutta käsitellään parhaalla mahdollisella tavalla.

Intergroupe Urban-Logement

Intergroupe Urban-logement -ryhmään kuuluu 68 Euroopan parlamentin jäsentä kaikista poliittisista suuntauksista. Sillä on 73 kumppanijärjestöä, ja sen työhön osallistuu myös kaupunkipolitiikan ammattilaisia. Se on laatinut useita tarkistusehdotuksia kauden 2007–2013 rakennerahastoja koskeviin tuleviin asetuksiin. Sen toiminta on yhdistysmuotoista ja luonteeltaan lobbauksen kaltaista. Sillä on kaksi päätavoitetta:

- > kannustaa ja auttaa eurooppalaisia ja kansallisia vastuuhenkilöitä ottamaan käyttöön tehokkaampia kaupunkeihin kohdistuvia toimia
- > antaa parempaa kaupunkeihin sovellettavaa lainsäädäntöä.

Ryhmä perustettiin vuonna 2004, ja se on siitä lähtien edistänyt aktiivisesti kaupunkikysymysten huomioon ottamista kaikkien asianomaisten kumppaneiden eli kansanedustajien, päättäjien, yhdistysten ja kansalaisten keskuudessa.

Yhteystiedot: http://www.udf-europe.net/main/deputes_page.jsp?path=/deputes/beaupuy/&type=auparlement/070905

Millaiselta näyttää kaupunkien kehittämisen tulevaisuus?

Riiian (Latvia) lentokentän sisäänkäynnin kunnostaminen Phare-hankkeena edistää kaupungin kehitystä.

Eurooppalaisten rahastojen uuteen ohjelmakauteen (2007–2013) sisältyy voimakas kaupunkiulottuvuus.

Kaupunkien kehittäminen on jo jonkin aikaa ollut yksi eurooppalaisen koheesiopolitiikan suurista haasteista. Edellisellä ohjelmakaudella (2000–2006) Urban-yhteisöaloitetta käytettiin erityisenä välineenä, jonka tarkoituksena oli kehittää yrittäjähenkisyyttä, työllisyyttä, sosiaalista osallisuutta ja fyysisen ja luonnollisen ympäristön laatua vaikeuksissa olevilla kaupunkialueilla.

Kaupungeja ja taajamia on jo pitkään pidetty useimmissa rakennerrahastojen ohjelmissa kasvun ja työllisyyden moottoreina. Urbact-kokemustenvaihto-ohjelma on puolestaan osoittautunut tärkeäksi välineeksi, jonka avulla laajennetaan ja syvennetään kaupunkien kehittämiseen liittyvien hyvien käytäntöjen tuntemusta.

Haasteena on nyt jatkaa tätä liikettä seuraavalla ohjelmakaudella (2007–2013). Rakennerrahastojen uusia asetuksia ja suuntaviivoja koskevat neuvottelut ovat parhaillaan loppusuoralla, ja ne on tarkoitus hyväksyä ennen kesää. Niissä otetaan huomioon muun muassa vuoden 2006 alussa pidetyn julkisen kuulemisen seurauksena julkaistu Euroopan komission tiedonanto⁽¹⁾, jonka mukaisesti niihin sisältyy voimakas kaupunkiulottuvuus.

Edelleen edessä on suuria haasteita, kuten tarve varmistaa sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävä kehitys ja parantaa uusien jäsenvaltioiden elintasoa. Lisäksi koheesiopolitiikalla on tuettava myös niitä huomattavia ponnisteluja, joita on jo toteutettu 1) kasvua ja työllisyyttä koskevan Lissabonin strategian edistämiseksi ja 2) paikallisten toimijoiden välisten vahvojen kumppanuussiteiden luomiseksi.

Näihin haasteisiin vastaamiseksi komissio ehdottaa muun muassa:

- kaupunkien kehittämistä koskevien ohjelmien sisällyttämistä täysivaltaisesti ohjelmien ”valtavirtaan” eli yhteiseen runkoon siten, että toimintavaltuudet voidaan siirtää paikallisille toimijoille
- kokemustenvaihtoa ja hyviä käytäntöjä koskevan Urbact-ohjelman vahvistamista ja laajentamista
- sellaisten innovatiivisten rahoitusvälineiden käyttöönottoa, joissa kiinnitetään erityistä huomiota mikroyritysten rahoituksensaantimahdollisuuksien parantamiseen.

⁽¹⁾ Koheesiopolitiikka ja kaupungit: kaupunkien osuus alueiden kasvussa ja työllisyydessä. Euroopan komissio, 2006.

Tällä ajoneuvolla mainostetaan Santa Cruzin (Kanarian saaret, Espanja) uutta kaupunkiliikennejärjestelmää.

Kaupunkitoiminnan sisällyttäminen valtavirtaan

Komissio haluaa antaa kaupunkikysymyksille tärkeemmän aseman sisällyttämällä kyseisellä alalla toteutettavat toimet aluekehitysohjelmiin (yleisasetus, s. 7). Tämä merkitsee ensi kädessä sitä, että kansallisten strategisten viitekehysten temaattisiin ja alueellisiin toimintalinjoihin sisällytetään tarpeen mukaan kaupunkien kestävä kehittäminen koskevia ensisijaisia tavoitteita (yleisasetus, 25 artiklan 4 kohdan b alakohta).

Samoin (ja edelleen tarpeen mukaan) toimenpideohjelmiin pitäisi sisällyttää kaupunkien kestävä kehittäminen koskeva yhdenmukainen suunnitelma (yleisasetus, 25 artiklan 4 kohdan b alakohta ja 36 artiklan 4 ja 5 kohta). Suunnitelmassa pitäisi kuvata selvästi kaupunkien kehittämisen ensisijaiset tavoitteet. Käytännössä tämä tarkoittaa kaupunkikysymyksiin keskittyvää toimintalinjaa, johon liitetään luettelo kohdekaupungeista ja -kaupunkialueista.

Ihannetilanteessa näiden toimenpiteiden toteutus uskotaan paikallisviranomaisille ja muille paikallistason kumppaneille. Niiden pitäisi joka tapauksessa osallistua täysivaltaisina kumppaneina toimien suunnitteluprosessiin ja toteutukseen.

Valtavirtaan kuuluviin kaupunkipoliittisiin toimiin on edelleen sovellettava "Urban-menetelmää", eli niillä on pyrittävä ratkaisemaan tietyn alueen erilaisia ongelmia yhdenmukaisesti ja kokonaisvaltaisen lähestymistavan mukaisesti (EAKR-asetuksen 8 artikla). Toimintaan voi siten kuulua esimerkiksi seuraavia osa-alueita:

- fyysisen ympäristön kohentaminen, rappeutuneet kaupunkitilat mukaan luettuina
- historia- ja kulttuuriperinnön suojeleminen
- yrittäjähenkisyyden ja paikallisen työllisyyden edistäminen
- sosiaalinen kehittäminen
- palvelut tietyille väestöosille.

Euroopan sosiaalirahastoon liittyvien hankkeiden kustannuksista voidaan rahoittaa enimmillään 15 prosenttia.

Innovatiivista rahoitusta: Jeremie ja Jessica

Kasvun ja innovaation tavoittelu edellyttää riskinottoa. Unionissa on pulaa riskipääomasta ja pankkitakuista heikommassa asemassa olevilla alueilla. Tähän haasteeseen vastaamiseksi Euroopan komissio ja Euroopan investointirahasto kehittivät uuden yhteisen aloitteen ("Jeremie"). Sen tarkoituksena on parantaa nuorten yritysten mahdollisuuksia saada rahoitusta ja kehittää pieniä ja hyvin pieniä yrityksiä.

Jeremie on suunnattu hallintoviranomaisille. Sitomalla ohjelmien resursseja **Jeremieen** ne pääsevät käyttämään sellaisten rahoituksen välittäjien palveluja, joilla on kokemusta yritysten kehittämisestä ja pienlainoista. Valtuutetut välittäjät täydentävät yritysten ja muiden lopullisten edunsaajien rahoituskapasiteettia.

Jeremie tukee kasvua, työllisyyttä ja sosiaalista osallisuutta rakennerahastojen ohjelmia toteuttavissa Euroopan unionin kaupungeissa. Välineen odotetaan saavan aikaan vipuvaikutusta muiden kansallisten ja eurooppalaisten rahoituslaitosten kautta.

Jessica on kaupunkien kestävä kehittäminen edistävä aloite, jonka ovat käynnistäneet yhdessä Euroopan komissio, EIP ja Euroopan neuvoston kehityspankki. Sen tavoitteena on helpottaa kaupunkien uudistamisen ja kehittämisen rahoitusta yhdistämällä tukia ja lainoja.

Hallintoviranomaiset voivat **Jessican** puitteissa

- rahoittaa monenlaisia julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia, hankkeita ja muita kaupunkien kehittämiseen liittyviä välineitä, jotka todennäköisesti maksavat pitkällä aikavälillä investoinnin kokonaan tai osittain takaisin
- hallinnoida kaupunkien kehittämiseen tarkoitettuja varoja yksinkertaisemmin ja joustavammin
- tehostaa kaupunkien kehittämiseen osoitettujen rajallisten resurssien vipuvaikutusta houkuttelemalla lisärahoitusta kansainvälisiltä rahoituslaitoksilta, pankeilta, yksityiseltä sektorilta ym.

Tukea pk-yrityksille Svanekeassa, Bornholmissa (Tanska): työpaja, jossa valmistetaan lasia käsityönä vientiin.

Urbact-ohjelma: eurooppalaisten kaupunkien verkottumisen etuja

Urbact I -ohjelma (2003–2006), joka on kaupunkien kehittämiseen osallistuvien toimijoiden kokemusten-vaihdon ohjelma, vastaa kaupunkien voimakkaaseen tarpeeseen. Tähän mennessä saavutetut tulokset puhuvat sen puolesta, että toimintaa kannattaa jatkaa vuoden 2006 jälkeenkin.

Euroopan unioni on viimeisten viidentoista vuoden aikana rakentanut pikkukuhiljaa perustan kaupunkipolitiikalle, jota kuvataan tiivistettynä komission yksiköiden työasiakirjassa näin: *Kaupunkien kestävä kehittäminen käsittää sellaisten laadukkaiden julkisten palvelujen tarjoamisen, joilla on taloudellisia, sosiaalisia ja ympäristöön liittyviä tavoitteita. Bristolin sopimuksessa mainittujen 'kestävien yhteisöjen' toteuttamiseksi on luotava paikallistason kumppanuuksia julkisten ja yksityisten toimijoiden, yhdistysten ja kansalaisten välillä* ⁽²⁾.

Koheesiopolitiikasta rahoitetut Urban Pilot -hankkeet (1990–1993 ja 1997–1999) ja Urban I- (1994–2000) ja Urban II -ohjelmat (2000–2006) mahdollistivat yhdenntettyjen kaupunkien todellista tarvetta (216 kohdetta Euroopassa) vastaavien kehittämisselviöiden laatimisen. Euroopan komissio ehdotti näistä kokemuksista ja erityisesti Urban II -ohjelmasta saatujen myönteisten tulosten perusteella, tunnustaen kaupunkien keskeisen merkityksen tuottavuudelle ja työllisyydelle, kaupunkien kestävään kehittämiseen liittyvien politiikkojen sisällyttämisestä koheesiopolitiikan yhteiseen runkoon ("valtavirtaan") kaudella 2007–2013.

179 kaupunkia, 375 kumppania

Urbact luotiin vuoden 2003 alussa organisoimaan Urban-yhteisöaloitteeseen osallistuvien kaupunkien välistä vaihtoa, edistämään saaduista kokemuksista opiksi ottamista ja levittämään hankittua osaamista mahdollisimman laajalle. Se vastasi selkeästi tiettyyn tarpeeseen: ohjelmaan osallistuu 179 kaupunkia, joista 40 prosenttia on yli 200 000 asukkaan kaupunkeja ja 33 prosenttia alle 100 000 asukkaan kaupunkeja. Toukokuun 1. päivästä 2004 lähtien myös kymmenen uuden jäsenvaltion kaupungit ovat voineet osallistua Urbact-toimintaan. Niiden osuus ohjelmaan osallistujista on tällä hetkellä kolmannes. Ohjelman pääasiallisten toimijoiden eli kaupunkien lisäksi Urbact-toimintaan osallistuu alueviranomaisia, yliopistoja ja jopa jäsenvaltioita. Urbact käsittää 375 kumppania, jotka muodostavat 20 verkostoa, ja kuusi temaattista aiheryhmää sekä työryhmiä, joihin yhdistetään samaa aihetta käsitteleviä verkostoja.

Polkupyöräteline Urban-tuella kunnostetussa Wienin (Itävalta) keskustassa

Urbactin puitteissa järjestettiin vuonna 2005 yli 100 työseminaaria, joihin kuhunkin osallistui 20–30 kansanedustajaa, insinööriä ja asiantuntijaa. Yli 3 000 henkilöä eri puolilta Eurooppaa osallistuu suoraan ja henkilökohtaisesti Urbact-toimintaan.

Ohjelman verkkosivuille (www.urbact.org) on koottu lähes 5 000 asiakirjaa, tapaustutkimusta, hyvien käytäntöjen esittelyä, tutkimusraporttia jne. Helmikuussa 2006 sivuilla kävi 8 000 vierailijaa, joista jokainen kävi keskimäärin 36 sivulla, mikä kertoo siitä, että lukuisia asiakirjoja on ladattu.

EUKN: Eurooppalaisen kaupunkitiedon vaihtoa

Eurooppalainen kaupunkitiedon verkosto EUKN (European Urban Knowledge Network) auttaa jäsenvaltioita luomaan kaupunkien kehittämiseen liittyviä kansallisia osaamisverkostoja.

Keskenään yhteydessä olevat kansalliset verkostot helpottavat kaupunkikysymyksiin liittyvän tiedon ja asiantuntemuksen vaihtoa Euroopassa. EUKN auttaa näin politiikkoja ja poliittisia päättäjiä ottamaan opiksi toistensa kokemuksista. EUKN vahvistaa eurooppalaisten kaupunkien asemaa kasvun ja työllisyyden kantavina voimina ja ylläpitää samalla kestävään kehitykseen ja osallisuuteen liittyviä korkeatasoisia periaatteita.

⁽²⁾ Koheesiopolitiikka ja kaupungit: kaupunkien osuus alueiden kasvussa ja työllisyydessä. Euroopan komissio, 2006.

EUKN on eurooppalainen aloite, joka käynnistettiin Alankomaiden EU-puheenjohtajakauden aikana vuonna 2004. Tällä hetkellä verkostossa on mukana viisitoista jäsenvaltiota, Urbact-ohjelma, Euroopan komissio ja Eurocities.

Huhtikuussa 2005 toimintansa aloittanut EUKN on luonut hajautetun osaamiskenteen, joka perustuu keskitettyyn hakuportaaliin ja kaikkien osallistuvien jäsenvaltioiden kansallisiin verkostoihin. Eurooppalaiset, kansalliset, alueelliset ja paikalliset kumppanit toimittavat tapaustutkimuksia, poliittisia asiakirjoja ja tutkimusraportteja kaikista kaupunkipolitiikkaan liittyvistä keskeisistä aiheista. EUKN on saanut innovatiivisimmalle verkostolle myönnettävän alankomaalaisen XML-palkinnon.

Verkkosivut avattiin lokakuussa 2005, ja tapaustutkimusten ja tutkimusraporttien määrä kasvaa nopeasti. Ensi kesään mennessä verkossa on saatavilla tuhansia asiakirjoja.

EUKN:n sihteeristö sijaitsee Haagissa Alankomaissa.

Lisätietoja: www.eukn.org.

Mitä opetuksia ja millaista lisäarvoa kaupungeille?

Verkostojen ja työryhmien erilaisista töistä hahmotettu seitsemän temaattista päälinjaa: kaupungit ja nuoret, kaupunkialueiden kunnostaminen, maahanmuuttajat, paikallinen talouskehitys, kansalaisten osallistuminen, turvattu muus ja kaupunkien kehittämiseen sovellettava yhdenmukainen lähestymistapa.

Kaupunkien kestävä kehittäminen sisällyttämisen koheesiopolitiikan yhteiseen runkoon luo entistäkin suuremman tarpeen vaihto- ja pohdintaohjelmalle, jolla levitetään kaupunkien yhdenmukaisen ja kestävä kehittäminen käsitettävä sellaisena, kuin Euroopan unioni sen on muotoillut 20 viimeisen vuoden aikana.

- > Urbact-toiminta houkuttaa lukuisia kaupunkeja, sillä muiden kaupunkien saamien kokemusten analysointi ja niiden kohtaamista ongelmista ja erilaisista ratkaisuista keskusteleminen antaa niille pohdinnan aiheita ja vertailukohtia politiikkojen määrittelemistä varten.
- > Urbactin ansiosta 25:n ja pian 27 jäsenvaltion kaupungit voivat vaihtaa kokemuksia ja auttaa toisiaan, ja keskeiset kaupungit voivat tulla mukaan eurooppalaisiin vaihtoverkostoihin.
- > Urbact on erinomainen vastavuoroisen oppimisen väline poliittisille päättäjille, tekniikoille ja kaupunkien kehittämisestä vastaaville toimijoille yleensä.
- > Urbactista on kolmessa vuodessa tullut kaupunkien liittyviä ongelmia koskevan vaihdon ja pohdinnan keskus, johon osallistuu kaupunkien päättäjien lisäksi myös alueviranomaisia, jäsenvaltioita, yliopistoja ja tutkijoita. Ohjelmalla murretaan näin alueellisia, sektorikohtaisia ja alakohtaisia raja-aitoja kaupunkien välillä ja sisällä.

- > Ohjelman ansiosta on myös voitu luoda eurooppalainen kaupunkipolitiikkojen resurssikeskusten verkosto (EUKN, ks. kehys) ja perustaa työryhmä, joka pohtii valmiuksien vahvistamista "kestävien yhteisöjen" käsitteelle perustuvan lähestymistavan soveltamiseksi (SKILLS, ks. kehys).

Keinot ja toimet, joita käytetään toiminnoista saatujen opetusten määrittämiseen ja päätelmien ja suositusten levittämiseen, pidetään käytössä myös kaudella 2007–2013, ja niitä kehitetään edelleen Urbact II -ohjelmassa, joka on tuleva kaupunkien välisen vaihdon puiteohjelma.

Yhteystiedot: info@urbact.org

Kestävät yhteisöt: taidot, joilla visiot muutetaan todeksi

Taitojen kehittämistä koskeva koordinointi ja yhteistyö Euroopan tasolla on ratkaisevan tärkeää kestävien yhteisöjen luomisen kannalta.

Bristolissa (6.–7. joulukuuta 2005) pidetyssä kestäviä yhteisöjä käsitelleessä epävirallisessa ministerikokouksessa ministerit olivat yhtä mieltä siitä, että yleistaitoja kysytään yhä enemmän, mutta niitä on tarjolla niukasti. Yleistaitoihin kuuluu: ammattikuntien rajat ylittävä työskentely, vision johtaminen ja toteuttaminen, työskentely kumppanuushankkeissa, hankehallinto, neuvottelu ja sosiaalinen välitystointi, organisaatiomuutosten hallinta sekä tehokas yhteisöhallinto.

Kokouksessa laadittiin ns. Bristolin sopimus, jossa jäsenvaltiot sitoutuivat jakamaan parhaita käytäntöjä. Tapaamisessa päätettiin myös järjestää eurooppalainen kestävien yhteisöjen tarvitsemia taitoja käsittelevä konferenssi vuoden 2006 lopulla Leedsissä, Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Sen avulla tuetaan investoimista taitojen kehittämiseen ja osaamisen vaihtoon.

Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen luoma ja tukema organisaatio Academy for Sustainable Communities (ASC) on perustanut yhdessä eurooppalaisen kaupunkitiedon verkoston (EUKN) kanssa Urbact-työryhmän. Työryhmä neuvoo konferenssin suunnittelussa, koordinoinnissa ja arvioinnissa ja antaa suosituksia tulevasta eurooppalaisesta taitoyhteistyöstä kaudella 2007–2013.

Työryhmän sihteeristö, joka sijaitsee Yhdistyneessä kuningaskunnassa, tukee ryhmää konferenssin sisältöä koskevien neuvojen ja asiantuntemuksen tarjoamisessa. Näin varmistetaan, että konferenssi vastaa sekä yksittäisten jäsenvaltioiden että koko Euroopan yhteisiin tarpeisiin. Konferenssin päätelmien tarkoituksena on saada paikalliset ja alueelliset organisaatiot liittymään mukaan eurooppalaiseen "taitositoumukseen".

Lisätietoja: <http://www.ascskills.org.uk/euskills/en/home.cfm>

Urban Audit -tutkimuksen kaupungit

- Urban Audit -tutkimuksen kaupungit EU-25:ssä
- Urban Audit -tutkimuksen kaupungit Bulgariassa ja Romaniassa

Belgique/België	33 Hamburg	66 Madrid	103 Poitiers	138 Trento	163 Tilburg	196 Ponto Delgada	225 Gravesham
1 Antwerpen	34 Hannover	67 Málaga	104 Reims	139 Trieste	164 Utrecht	197 Porto	226 Leeds
2 Brugge	35 Karlsruhe	68 Murcia	105 Rennes	140 Venezia		198 Setúbal	227 Leicester
3 Bruxelles/Brussel	36 Köln	69 Oviedo	106 Rouen	141 Verona	Österreich		228 Lincoln
4 Charleroi	37 Leipzig	70 Palma de Mallorca	107 Saint-Denis	165 Graz	165 Graz	Slovenija	229 Liverpool
5 Gent	38 Magdeburg	71 Pamplona/Iruña	108 Saint-Etienne	166 Linz	166 Linz	199 Ljubljana	230 London
6 Liège	39 Mainz	72 Santander	109 Strasbourg	142 Lefkosia	167 Wien	200 Maribor	231 Manchester
	40 Moers	73 Santiago de Compostela	110 Toulouse				232 Newcastle-upon-Tyne
Česká Republika	41 Mönchengladbach	74 Sevilla		Latvija	Polska	Slovenská Republika	233 Portsmouth
7 Brno	42 Mülheim an der Ruhr	75 Toledo	Ireland	143 Liepāja	168 Białystok	201 Banská Bystrica	234 Sheffield
8 Ostrava	43 München	76 Valencia	111 Cork	144 Rīga	169 Bydgoszcz	202 Bratislava	235 Stevenage
9 Plzeň	44 Nürnberg	77 Valladolid	112 Dublin		170 Gdańsk	203 Košice	236 Worcester
10 Praha	45 Regensburg	78 Vitoria/Gasteiz	113 Galway	Lietuva	171 Gorzów Wielkopolski	204 Nitra	237 Wrexham
11 Ústí nad Labem	46 Schwerin	79 Zaragoza	114 Limerick	145 Kaunas	172 Jelenia Góra		
	47 Trier			146 Panevėžys	173 Katowice	Suomi/Finland	България/Bulgaria
Danemark	48 Weimar	France	Italia	147 Vilnius	174 Kielce	205 Helsinki/Helsingfors	238 Burgas
12 Aalborg	49 Wiesbaden	80 Ajaccio	115 Ancona	Luxembourg (G.D.)	175 Konin	206 Oulu/Uleåborg	239 Pleven
13 Århus	50 Wuppertal	81 Amiens	116 Bari	148 Luxembourg	176 Kraków	207 Tampere/Tammerfors	240 Plovdiv
14 København		82 Besançon	117 Bologna		177 Łódź	208 Turku/Åbo	241 Ruse
15 Odense		83 Bordeaux	118 Cagliari	Magyarország	178 Lublin		242 Sofia
	Eesti	84 Caen	119 Campobasso	149 Budapest	179 Nowy Sącz	Sverige	243 Varna
Deutschland	51 Tallinn	85 Cayenne	120 Caserta	150 Miskolc	180 Olsztyn	209 Göteborg	România
16 Augsburg	52 Tartu	86 Clermont-Ferrand	121 Catania	151 Nyíregyháza	181 Opole	210 Jönköping	245 Alba Iulia
17 Berlin	Ελλάδα/Ellada	87 Dijon	122 Catanzaro	152 Pécs	182 Poznań	211 Malmö	246 Arad
18 Bielefeld	53 Athina	88 Fort-de-France	123 Cremona	Malta	183 Rzeszów	212 Stockholm	247 Bacău
19 Bochum	54 Ioannina	89 Grenoble	124 Firenze	153 Gozo	184 Suwałki	213 Umeå	248 Braila
20 Bonn	55 Iraklio	90 Le Havre	125 Genova	154 Valletta	185 Szczecin		249 București
21 Bremen	56 Kalamata	91 Lille	126 L'Aquila		186 Toruń	214 Aberdeen	250 Clărești
22 Darmstadt	57 Kavala	92 Limoges	127 Milano	Nederland	187 Warszawa	215 Belfast	251 Cluj-Napoca
23 Dortmund	58 Larissa	93 Lyon	128 Napoli	155 Amsterdam	188 Wrocław	216 Birmingham	252 Craiova
24 Dresden	59 Patra	94 Marseille	129 Palermo	156 Arnhem	189 Zielona Góra	217 Bradford	253 Giurgu
25 Düsseldorf	60 Thessaloniki	95 Metz	130 Perugia	157 Eindhoven	190 Zory	218 Bristol	254 Oradea
26 Erfurt	61 Volos	96 Montpellier	131 Pescara	158 Enschede		219 Cambridge	255 Piatra Neamț
27 Essen		97 Nancy	132 Potenza	159 's Gravenhage	Portugal	220 Cardiff	256 Sibiu
28 Frankfurt am Main	España	98 Nantes	133 Reggio di Calabria	160 Groningen	191 Aveiro	221 Derry	257 Tirgu Mures
29 Frankfurt an der Oder	62 Badajoz	99 Nice	134 Roma	161 Heerlen	192 Braga	222 Edinburgh	258 Timișoara
30 Freiburg im Breisgau	63 Barcelona	100 Orléans	135 Sassari	162 Rotterdam	193 Coimbra	223 Exeter	
31 Göttingen	64 Las Palmas	101 Paris	136 Santaró		194 Funchal	224 Glasgow	
32 Halle an der Saale	65 Logroño	102 Pointe-à-Pitre	137 Torino				

BUDAPEST (UNKARI)

Parempaa jätevesihuoltoa

Kokonaiskustannukset: 529 107 000 EUR
EU:n rahoitusosuus: 304 661 500 EUR

"Tavoitteenamme on käsitellä biologisesti 95 prosenttia Budapestin (1,8 miljoonaa asukasta) jätevesistä. Tämä on mahdollista sitten, kun Budapestin keskustan uusi viemäri-verkosto ja kunnallinen puhdistuslaitos, jonka käsittelykapasiteetti on 350 000 m³/päivä, on rakennettu. Sen piiriin kuuluu 850 000 asukasta. Hankkeeseen, jolla parannetaan merkittävästi Tonavan veden laatua, kuuluu viisi osa-aluetta: edistyskäsittelyä vedenkäsittelyn ja energiansäästöä teknikoita (biokaasu) käyttävän puhdistuslaitoksen rakentaminen Csepelin saarelle; puhdistuksesta syntyvän lietteen kompostointi-infrastruktuurin rakentaminen (kapasiteetti: 100 000 tonnia/vuosi); 6,9 km:n pituisen pääviemärin asentaminen Budan rannalle; paineistetun putkiston asentaminen tärkeimpien pumppausasemien ja puhdistuslaitoksen välille; pumppausasemien uudenaikaistaminen ja tehostaminen. Koheesiorahasto rahoittaa 65 prosenttia tukelupolisista kokonaiskustannuksista (468 710 000 euroa). Työt on tarkoitus saada valmiiksi vuonna 2009."

Gyula Somlai, Yleisten töiden osaston johtaja, Budapestin kaupunginvirasto
somlaigy@budapest.hu

VALENÇA (PORTUGALI)

Kaupunkiperinnön arvostuksen palauttaminen

Kokonaiskustannukset: 2 600 000 EUR
EU:n rahoitusosuus: 1 900 000 EUR

"Espanjan rajalla sijaitsevalle Valençan kaupungilla on rikas kulttuuriperintö. Sille ovat tyypillisiä monet siteet, jotka yhdistävät Portugalin pohjoisimpia osia ja Galiciaa. Kunnallisviranomaiset ovat käynnistäneet EAKR:n ja Norte-alueen toimenpideohjelman tuella sarjan hankkeita, joilla on tarkoitus kunnostaa kaupungin historiallinen keskusta ja palauttaa se arvoonsa. Hankkeissa kohennetaan kaupungin ulkonäköä ja nykyaikaistetaan perusinfrastruktuuria (viemärit, tiet jne.), ja niillä edistetään kulttuurimatkailua ja torjutaan poismuuttoa luomalla erilaisia aktiviteetteja ja parempaa elämänlaatua."

Jorge Sobrado, CCDR-Norte
vitor.devesa@ccdr-n.pt

CERNIKA (SLOVENIA)

Sotilastukikohdan muuttaminen yrityspuistoksi

Kokonaiskustannukset: 3 951 000 EUR
EU:n rahoitusosuus: 2 598 573 EUR

"Cernikan kunta kunnostaa EAKR:n tuella entiseen Jugoslavian armeijan sotilastukikohtaan yrityspuistoa. Hankkeen ensimmäinen vaihe päättyi marraskuussa 2005. Sen aikana purettiin kasarmirakennukset, tasoitettiin maa ja varustettiin alue kunnallistekniikalla (kulkutiet, vesijohdot, viemärit, valaistus jne.) ja kaikilla yritysten sijoittautumiseen tarvittavilla infrastruktuureilla (suurjännitesähkölinit, nopeiden yhteyksien Internet-kaapelit jne.). Pinta-alaltaan 11 000 m²:n suuruiselle alueelle voidaan nyt rakentaa kohtuullisin kustannuksin toimistoja, työpaikkoja ja muita tiloja. Hanke on osa Notranjsko Kraškan alueen kehittämisstrategiaa."

Franč Lenarcic, Ympäristö- ja maankäyttöministeriö
Franč.Lenarcic@gov.si

AMSTERDAM (ALANKOMAAT)

ArenaA, kumppanuushanke työllisyyden hyväksi

Kokonaiskustannukset: 650 000 EUR
EU:n rahoitusosuus: 325 000 EUR

"Araena-stadionin avaaminen vuonna 1996 ei tuonut toivottuja pysyviä työpaikkoja Amsterdamin kaakkoisiin kaupunginosiin (Zuidoost). Kaupungin aloitteesta päätettiin siksi luoda työllisyyttä edistävä kumppanuushanke, johon osallistuvat kaikki paikalliset tahot: viranomaiset, yrittäjät, ammatilliset järjestöt, oppilaitokset, yhdistykset jne. ArenaA Initiatief -toiminnassa on edustettuina 80 organisaatiota, ja se verkottaa kaikki työllisyyttä ja koulutusta edistävät paikalliset sosioekonomiset toimijat. Tavoitteena oli myös murtaa psyykkisesti idän (jossa ihmiset asuvat) ja lännen (jossa he työskentelevät) välinen raja-aita. Menetelmä toimii: ArenaA on auttanut vähentämään Zuidoostin työttömyyttä erittäin merkittävästi. Vuosien 1996 ja 2003 välillä työnhakijoiden määrä on laskenut 15 000:sta 5 000:een."

Peter Aben, Talousasiat, Amsterdam Zuidoost
p.aben@zuidoost.amsterdam.nl

ESPANJA

"Integrointi on Gijónin Urban-hankkeen voima"

Blanca Cañal García, Urban II Gijón -ohjelman johtaja (Asturia)

Gijónissa sijaitsevaa Urban-kohdealuetta voidaan hyvin pitää "kriisissä olevana syrjäisenä teollisuusalueena". Gijónin kaupungin länsipuolella sijaitsevala alueella asui ohjelman laatimishetkellä 26 519 asukasta eli 10 prosenttia Gijónin väkiluvusta. Alue käsittää useita sektoreita: Jove (jonka eräät kaupunginosat, kuten El Muselín, Portuarios ja Pescadores, ulottuvat meren rantaan asti), Tremañes (teollisuusalue) ja osa tiuhaan asutuista Calzadan ja Natahoyon kaupunginosista, joissa on hylättyjä tehdasalueita useiden suurten yritysten sulkemisen jäljiltä. Koko Urban-alueelle on tyypillistä se, että asuinalueet sijaitsevat intensiivisen teollisuuden ja suurten liikenneinfrastruktuurien naapurissa: esimerkkejä tästä ovat Muselin satama ja kyseisiä kaupunginosia halkovat lukuisat rautatielinjat. Työttömyys ja sosiaaliset ongelmat ovat Urban-alueella paljon merkittävämpiä kuin muualla kaupungin alueella.

Gijónin kaupungin vetämän Urban-hankkeen tukikelpoisista kokonaiskustannuksista (14,2 miljoonaa euroa) 75 prosenttia rahoitetaan EAKR:sta. Hanke jakautuu viiteen ensisijaiseen toimintalinjaan: hylättyjen alueiden kunnostaminen ja rakennuskelpoisten tonttien luominen; taloudellisen rakenteen kehittäminen; heikossa asemassa olevien väestönsien integrointi; jätteiden käsittely; uuden teknologian edistäminen.

Jätteiden keräyspiste Gijónissa

Näiden ensisijaisen toimintalinjojen muuttaminen käytännöksi edellyttää tiettyjä pääperiaatteita, jotka tuovat vipuvaikutusta ja lisäarvoa. Niitä ovat esimerkiksi yhdenmisyys lähestymistapa ja synergian etsiminen muiden julkisten ja yksityisten toimien kanssa. Seuraavat kaksi esimerkkiä kuvaavat tätä toimintaa.

Jätepisteet

Alun perin tarkoituksena oli sijoittaa ns. jäteposteet (säiliöt kotitalousjätteen lajittelemista varten) erään rautatieväylän takana sijaitsevalle joutomaalle. Alueen asukkaat kuitenkin valittavasti vastustivat laitoksen sijoittamista heidän kaupunginsaansa.

Kun toiminta sisällytettiin Urban-ohjelmaan, asiaa pystyttiin tiedottamaan suurelle osalle asukkaita järjestämällä oppimiskeskuksissa, nuorisotaloissa, ikäihmisten kerhoissa, televisiokeskuksissa jne. satoja tiedotustilaisuuksia, joissa käsiteltiin jätteiden lajittelua. Lisäksi 14 paikallista yhdistystä auttoi aiheesta käsittelevän näyttelyn järjestämisessä. Viisipäiväiseen tapahtumaan osallistui arviolta yli 800 henkilöä. Nykyisin jäteposteet on viihtyisiä laitoja, josta lähialueiden asukkaat ovat ylpeitä. Se sijaitsee Urban-alueen suosituimmassa kaupunginosassa lähellä kouluja, terveyskeskuksia ja suurta urheilutaltoa, jossa annetaan edelleen ympäristökasvatusta. Lisäksi on mainittava, että kaikkiin Urban-toimiin liittyy valistustoimia, joissa käsitellään energiansäästöä, kotitalousjätteiden hävittämistä jne.

Kumppanuus yritysten kanssa

Urban-alueella sijaitsevat kaupungin vanhimmat ja heikoimmin varustellut teollisuusalueet, joita kunnostetaan parhaillaan. Hylättyjen maapalstojen kunnostustyöhön on osallistunut yrittäjäyhdistyksiä kolmesta yrityspuistosta. Entiset tehdasalueet ja hylätyt maapalstat, jotka usein olivat laittomassa käytössä, on kunnostettu parkkipaikoiksi tai niille rakennetaan parhaillaan. Toimintaan osallistui muun muassa kaksi yhtiötä (ADIF ja FEVE), joiden rautatiet kulkevat kyseisten kohteiden läpi. Toiminnasta saatujen myönteisten tulosten valossa oli paljon helpompaa ehdottaa yrityksille – joista useimmat olivat hyvin pieniä – muitakin toimintalinjoja, jotka suosivat ympäristöä tai uutta teknologiaa. Yksi yrittäjäyhdistyksistä istutti noin 100 puuta yrityspuistoonsa. Lisäksi eräs toinen yritys teki äskettäin sopimuksen Internet-sivujen luomisesta 150:lle Urban-alueen yritykselle. Yritys kouluttaa sitä varten alueen nuoria, ja vähintään kuusi heistä on tarkoitus palkata työhön.

Tämäntyyppisten hankkeiden kehittelyn parissa viettämieni kymmenen vuoden perusteella voin vakuuttaa, että yhdenmisyys ohjelmissa, joissa keskitytään tiettyyn tarkasti rajattuun alueeseen ja joissa hyödynnetään paikallisten toimijoiden aktiivista osallistumista, päästään paljon pidemmälle kuin vain määrärahojen toteutukseen: ne tuovat kansalaisille paljon suurempaa lisäarvoa ja näkyvyyttä, kuin jos hankkeita olisi ollut toteuttamassa erillään toimivia erikoistuneita yksiköitä ilman kunnollista koordinaatiota tai integrointia.

Lisätietoja: www.gijon.es

Urban II käytännön toimitissa Leipzigissa ja Dortmundissa (Saksa)

Kehittyviä kaupunginosia

Saksassa toteutettavissa 12:ssa Urban II -ohjelmassa yhdistyvät eurooppalaisten rahastojen tukitoimet ja muut kehittämistuet, joita myöntävät liittovaltio, osavaltiot ja kaupungit. Niissä suositetaan osallisuutta edistävää, yhdenmukaista ja innovatiivista lähestymistapaa, ja ne lisäävät kohdekaupunginosien houkuttelevuutta ja dynaamisuutta ja antavat ylöspäinvaltaisuutta ja toivoa niiden asukkaille. Esimerkkeinä Leipzig ja Dortmund.

Tämä valtava kastemato, elinvoimaisuuden symboli, reunustaa julkisivua rakennuksessa, jossa sijaitsee Urban-tukea saava psykologisista ongelmista kärsivien lasten vanhempien yhdistys Wege e.V Leipzigissa.

Leipzigin kaupungin kaupunkisuunnittelujohtaja Karsten Gerkens näyttää valokuvaa pienestä tytöstä, joka hukkuu aivan liian suuren takin sisään: *"Meille kaupungin kehittäminen merkitsee hyvin kalliin, mutta liian suuren takin sovittamista varmalle, joka kasvaa koko ajan."*

Mielikuva on tehokas: Leipzig on mitä parhain esimerkki "kutistuvasta kaupungista" ("shrinking city")⁽¹⁾. Entisen Saksan demokraattisen tasavallan suurin kaupunki Berliinin jälkeen on kokenut väkiluvun heilahteluja: asukasluku laski 30-luvun 750 000:sta 493 000:een vuonna 2000, on noussut sen jälkeen ja on tällä hetkellä juuri ja juuri 500 000. Leipzig'n väkiluku väheni pelkästään vuosien 1990 ja 2000 välillä 100 000 asukkaalla. Väestökatoon on useita syitä: erittäin alhainen syntyneisyysluku selittää jo itsessään 25 000 asukkaan vajeen, ja Saksojen yhdistymisen seurauksena Leipzigista katosi 60 000 teollisuuden työpaikkaa, joiden perässä 25 000 asukasta muutti Länsi-Saksaan. Samaan aikaan 50 000 leipzigilaista muutti varsinaisesta kaupungista esikaupunkialueille

tai ympäröivälle maaseudulle haaveilemaansa pienen pieneen omakotitaloon, jonka hankkiminen oli ollut vaikeaa Itä-Saksan hallinnon alaisuudessa.

Tuloksena oli paljon tyhjiä rakennuksia, 60 000 vapaata asuntoa ja erittäin löyhä kaupunkirakenne. Eräiden kaupunginosien pääkaduilla, joka neljäs kiinteistö on asumaton. Vaikutelma ei kuitenkaan ole sama kuin kriisissä olevassa teollisuuskaupungissa, jossa yleensä koko kaupunginosa on hylätty: Leipzigissa on koreita, vasta uudistettuja taloja hylättyjen, julkisivuiltaan ränsistyneiden talojen naapurissa. Näkymä on surullinen, sillä useimmiten kyse on kauniista "Gründerzeit"-tyylin kerrostaloista, jotka on rakennettu Saksan vuosina 1870–1914 kokeman tiiviin kasvu- ja kaupungistumiskauden aikana. Neljässä kaupungin läntisessä kaupunginosassa (8 km², 32 000 asukasta) toteutettavan Urban II "Leipziger Westen" -ohjelman perimmäinen tavoite onkin yksinkertainen: *"saada asukkaat pysymään kaupungissa ja houkutella uusia asukkaita"*, kuten asian tiivistää ohjelman vetäjä Norbert Raschke.

⁽¹⁾ Leipzig ja sen naapurikaupunki Halle kuuluvat "Shrinking Cities" -verkostoon (<http://www.shrinkingcities.com/>), joka on Kulturstiftung des Bundesin (liittovaltion kulttuurirahasto) vuosina 2002–2006 toteuttama hanke. Siihen osallistuu arkkitehtejä, tiedemiehiä ja taiteilijoita, jotka työskentelevät myös Detroitin (Yhdysvallat), Ivanovon (Venäjä), Manchesterin ja Liverpoolin (Yhdistynyt kuningaskunta) kanssa.

Mahdollisuus omistusasuntoon... ja työhön

"Idässä ihmiset omistavat hyvin vähän asioita. Monet haluavat oman asunnon, mutta harvoilla on varaa ostaa ja kunnostaa kiinteistöä", selittää Christoph Scheffen, Urban-ohjelman ja Leipzigin kaupungin tukeman sosiaalisen Immo-thek-asuntovälitystoimiston koordinaattori. "Meidän tehtävänä on vapaaehtoisten arkkitehtien avulla etsiä soveltuvia kiinteistöjä, jotka voidaan kunnostaa kohtuullisin kustannuksin, ja tarjota niitä omistusasuntoa hakeville perheille. Kokoamme yhteen potentiaalisia ostajia – keskimäärin kuusi taloutta kiinteistöä kohden – jotta he tutustuvat toisiinsa ja näkevät, onko heillä riittävästi yhteisiä tekijöitä, jotta voivat ostaa talon yhdessä yhteisomistukseensa." Vuo-sien 2002 ja 2005 välillä 212 asuntoa on löytänyt näin ostajansa omakustannushintaan. Leipzig on ensimmäinen Saksan kaupunki, joka tukee tällaista toimintaa. Sen malli on kehitetty Urban-ohjelmalta saadun 500 000 euron tuen turvin. Toiminta on tuottanut koko kaupungille arviolta 40 miljoonaa euroa investointeja ja noin 200 uutta työpaikkaa.

Ympäristöosasto työssään Henrietteparkissa Leipzigin Urban-alueen keskustassa

Kaupunginosissa, joissa työttömyysaste on yli 20 prosenttia, työllisyys on luonnollisesti Leipzigin Urban-ohjelman ensisijainen painopiste: 8 miljoonaa euroa eli 40 prosenttia talousarviosta käytetään talous- ja työllisyystoimenpiteeseen, jossa yhdistyvät perinteiset yritystuet (neuvonta, varusteiden tarjoaminen, verkottaminen jne.) ja innovatiiviset kohdennetut (nuorille, naisille, maahanmuuttajille jne.) koulutuskurssit (kouluyritykset, ideapörssi jne.). Urban Leipziger Westen -ohjelman kauden 2001–2004 tuloksia olivat 430 uutta tai säilytettyä työpaikkaa, 80 tutkintoon johtavan koulutuksen saanutta ja yli 800 yrityksen perustamista käsittelevälle intensiivikurssille osallistunutta nuorta. *"Aloitimme tyhjistä toukokuussa 2002",* kertoo yritys- ja innovaatiokeskuksen "Freie Wirtschaftsförderung" ("tuki vapaalle yritystoiminnalle") neuvonantaja Frank Basten. *"Nyt eli helmikuussa 2006 olemme tukeneet 147:ää pientä yritystä, jotka tarjoavat 353 työpaikkaa. Toimialajakauma kuvastaa Urban-alueen taloudellista rakennetta, mutta myös painopisteitämme: 69 yritystä, jotka tarjoavat yrityspalveluja, 28 käsityöyritystä, 23 kauppa-alan yritystä, 14 hotellia ja 13 yritystä, jotka tarjoavat palveluja yksityisille. Suosimme tukitoiminnassamme klustereihin liittyviä toimintoja ja Leipzigin erikoisuuksia: tietotekniikkaa ja autoteollisuutta."*

Uusien asukkaiden kaupunkiin houkuttelemiseksi on luonnollisesti myös kohennettava kaupunginosien ulkonäköä. Kaupunkitilan laatua käsittelevään toimenpiteeseen on osoitettu Urban-ohjelmasta noin 7,3 miljoonaa euroa. Eri rahoituslähteiden yhdistäminen on mahdollistanut Karl-Heinen kanavan kaunistamisen ja entisten teollisuusalueiden muuntamisen viheralueiksi, mutta myös aineettomia toimenpiteitä, kuten innovatiivisen maanlainausjärjestelmän: Leipzigin on nimittäin hylättyjä teollisuusalueita-kin enemmän pieniä joutomaapalstoja, joille riittää itse asiassa roskien poistaminen ja kasvillisuuden siistiminen, jotta niistä voidaan tehdä puutarhoja tai leikkipuistoja. *"Tuomme yhteen omistajan ja henkilön tai organisaation, joka haluaisi hyödyntää maapalstaa, ja herätämme heidän keskinäisen luottamuksensa. Pyrimme siihen, että he solmivat ilmaisen lainasopimuksen tai määräaikaisen vuokrasopimuksen",* kertoo Tobias Habermann, toinen Urban-alueen kaupunginosahallinnoijista. *"Kaikki ovat voittajia, ja pääsemme näin eroon monista kaupungin murheenkryyneistä. Sovellamme samaa periaatetta myös tiettyihin tyhjiin liiketiloihin, jotka sijaitsevat pääväylien varrella: kun omistaja suostuu lainaamaan niitä, niitä voidaan käyttää yksittäisten kulttuuritapahtumien – juhlien, näyttelyiden – järjestämiseen tai niistä voidaan tehdä nuorten, yhdistysten tms. pysyviä kohtauspaikkoja."*

Innostuneisuutta

Saksan kaupunkisuunnitteluinstituutin (Deutsches Institut für Urbanistik, DIFU) tekemän tutkimuksen mukaan Urban Leipziger Westen -ohjelman määrärahat, noin 20 miljoonaa euroa, ovat tuottaneet 280 miljoonaa euroa yksityistä rahoitusta. *"Tämä on tietysti erinomainen tulos",* toteaa ohjelman sosiaalisten hankkeiden koordinaattori Bertram Plate, *"mutta pidän vieläkin hienompänä sitä, että olemme löytäneet kaupunginosistamme innostusta, jota esiintyi rautaesiripun murtumisen aikana mutta joka haihtui nopeasti sen jälkeen jälleenrakennuksen karujen realiteettien edessä."*

Uudelleen löytynyt innostus ja ylpeys ovat havaittavissa selvästi myös kaukana Leipzigista sijaitsevalla alueella, jolla on täysin erilainen lähihistoria, sillä se sijaitsee läntisessä Saksassa. Ruhrin laakson itäosassa sijaitseva Dortmund (590 000 asukasta) on muuttumassa terästeollisuuskaupungista huipputeknologian metropoliksi. Kehitys on jo pitkällä, mutta kaikki kaupunginosat eivät ole hyötäneet muutoksesta. Keskustan pohjoisosassa sijaitseva Nordstadt on menettänyt monia työpaikkoja, esimerkiksi 2 000 yhdellä kertaa terästehtaan lopetettua toimintansa. Lisäksi 40 prosenttia Nordstadtin 54 000 asukkaasta on maahanmuuttajataustaisia, ja he kärsivät siksi erityisen paljon teollisuustyöpaikkojen katoamisesta. Tästä syystä alue valittiin tuensaajaksi Urban II -ohjelmaan, jonka määrärahat ovat 28,8 miljoonaa euroa (10 miljoonaa eurooppalaisista lähteistä). Valitut 29 hanketta ovat nyt puolessavälissä: *"16 uutta yritystä ja 200 työpaikkaa on luotu, 2 300 henkilöä on saanut koulutusta, 2 500 yhteydenottoa on tehty paikallisiin yrityksiin ja rikollisuus on vähentynyt selvästi",* kertoo ohjelman johtaja Ralf Appel, joka korostaa myös, että *"Urban-ohjelman myötä on kehittynyt myös itsestään etenevä kaupunginosan kehitysdynamiikka"*.

Vaikka vierailija saattaa ihmetellä maailman suurinta tiippiä Fredebaumparkissa, Nordmarkt on ehkä kuitenkin se Nordstadtin osa, joka kuvastaa parhaiten Dortmundissa Urban-ohjelman avulla toteutettua strategiaa ja saatuja tuloksia. Tiuhaan asutun kaupunginosan keskellä sijaitsevan kauniin torin ja viihtyisän viheralueen tilalla oli vielä vuonna 2002 rappioitunut paikka, jossa alkoholistit, heroinistit ja prostituoidut ta-

pasivat toisiaan. Alue saatiin Urban-varoista maksetuilla hie-
man yli 1,1 miljoonalla eurolla kunnostettua ja myös pidettyä
kunnossa ja turvallisena "kaupunkivartijoista" ja "tunnelma-
vastaavista" muodostuvan järjestelyn avulla. Näitä tehtäviä
hoitamaan on nimetty 18 henkilöä, jotka työelämään palaa-
mista koskevan liittovaltion ohjelman puitteissa varmistavat
Nordmarktin katujen ja aukoiden siisteyden, turvallisuuden ja
myös viihtyisyyden. *"Tehtävät ovat yksinkertaisia, mutta var-
sin vertauskuvallisia: esimerkiksi nuoria kehoitetaan heittä-
mään roskansa roskakoreihin tai koululaisia autetaan ylittä-
mään tie. Näin entiset syrjäytyneet tuntevat itsensä arvok-
kaiksi ja luodaan uusia sosiaalisia siteitä"*, kertoo Bernd Ax-
mann, hankepäällikkö yhteiskuntaan sopeuttamisesta vastaa-
vassa Grünbau GmbH -yrityksessä, joka vastaa järjestelystä.

Julkisivujen maalausta kaupunginosien uudistamiseen
liittyvän Urban-hankkeen yhteydessä Dortmundissa

Sosiaalinen kaupunki

*"Yritämme saada ihmisten tilannetta parannettua", toteaa Helga Beckmann. "Yritämme parantaa kuvaa, joka heillä on
itsestään ja kaupunginosastaan, ja vakuuttaa heille, ettei lasi
ole puoliksi tyhjä vaan puoliksi täynnä ja se voidaan täyttää
kokonaankin. Järjestämme erilaisia tapahtumia, juhlia, idea-
kilpailuja jne. Niistä syntyy hankeideoita, ja ne lisäävät kau-
pungin houkuttelevuutta ja näkyvyyttä ilman huomattavia
kustannuksia." Helga ja hänen kollegansa Martin Gansau
ovat kaksi Nordmarktin kaupunginosatoimiston ("Quartiers-
büro") vastuuhenkilöä. Heit on Nordstadtissa kolme. He
toimivat välittäjinä asukkaiden ja viranomaisen välillä "yhtä
aikaa sovittelijoina, yhteyspisteinä ja puuhamiehinä", täs-
mentää Martin. "Emme varsinaisesti ratkaise ongelmia em-
mekä toimi hallinnon tilalla, vaan autamme ainoastaan
meitä lähestyneitä ihmisiä löytämään oikean yhteystahon."*

Tällainen kaupunginosan hallinto, "Quartiersmanage-
ment", on keskeinen väline kaupunkien kehittämisessä
Saksassa. Se on olennainen osa sosiaalisen kaupungin ("So-
ziale Stadt") käsitettä, jonka alalla Dortmundin osavaltio,
Nordrhein-Westfalen, on uranuurtaja. Vuonna 1993 käyn-
nistetty alueellinen ohjelma "Stadtteile mit besonderem
Erneuerungsbedarf" (erityistä kunnostamista kaipaavat
kaupunginosat) oli ensimmäinen saksalainen ohjelma, jos-
sa käytettiin monialaista lähestymistapaa. Tavoitteena oli
vastata kaupunkien taantumiseen, jonka sai aikaan kivihii-
likaivosten ja terästeollisuuden katoaminen Ruhrin laak-
sosta. Liittovaltion hallitus otti mallin käyttöön vuon-
na 1998 saatujen hyvien kokemusten valossa ja ehdotti sitä

vuonna 1999 kaikille 16:lle Saksan osavaltiolle ohjelmanä,
jonka nimi oli "Bund-Länder-Programm Soziale Stadt"
(liittovaltion ja alueiden ohjelma "sosiaalinen kaupunki").

Soziale Stadt -ohjelmassa sovelletaan samaan tapaan kuin
Urban-aloitteessa, jota se on ollut osaltaan inspiroimassa,
alueellista, yhdenmukaista ja osallisuutta edistävää lähesty-
mistapaa heikoimmassa asemassa olevien kaupunginosien
kunnostamiseen. *"Soziale Stadt- ja Urban-ohjelmien kal-
taisten toimien tärkein lisäarvo on se, että niissä edistetään
asukkaiden osallistumista hankkeisiin"*, toteaa Urban-koor-
dinaattori Karl Jasper osavaltion rakennus- ja liikenneminis-
teriöstä. *"Osallistumisesta on kaksi etua: ensinnäkin asuk-
kaiden kokemukset voidaan hyödyntää ja tehdä hankkeista
näin soveltuvampia ja kestävämpiä. Toiseksi hankkeiden
luoma dynamiikka mahdollistaa sellaisten sosiaalisten ra-
kenteiden luomisen, jotka vakauttavat kaupunginosaa ajan
mittaan. Viime kädessä myös viranomaisten rooli määritel-
lään uudelleen: valtiosta, joka auttaa ja avustaa vaikeus-
sa olevia kansalaisia, on tullut valtio, joka vapauttaa ole-
massa olevaa potentiaalia, jotta ihmiset voivat auttaa itse
itseään. Ideana on 'auta itseäsi ja Urban auttaa sinua'."*

Karl Jasper muistuttaa kuitenkin, että Urban on vain vaati-
maton osa Nordrhein-Westfalenin kaupunkisuunnittelutoi-
mintaa. Tämänhetkistä tavoite 2 -ohjelmaa (noin 2 miljar-
dia euroa) toteutetaan pääosin kaupunkialueilla, ja Euroo-
pan suurin alueellinen talousmahti ja Saksan väkiluvultaan
suurin ja teollistunein osavaltio investoi yksinään joka
vuosi 150 miljoonaa euroa kaupunkien kehittämiseen. Va-
rat jakautuvat Soziale Stadt -ohjelmalle (40 miljoonaa),
"Stadtumbau"-nimiselle kaupunkien rakenneuudistusoh-
jelmalle (30 miljoonaa) ja monille muille pienillä ja keski-
suurilla kaupungeilla tukeville toimenpiteille (80 miljoonaa).

Valtavirta

Nordrhein-Westfalen on edelläkävijä myös rakennerahas-
toista rahoitettavan kaupunkien kehittämistoiminnan
hallinnoinnin alalla. On poikkeuksellista, että osavaltion
viiden suurimman kaupungin kaupunginjohtajat kuuluvat
eurooppalaisten ohjelmien seurantakomiteaan, mutta il-
man johtoasemaa ja ilman sen enempää etuoikeuksia kuin
muillakaan kumppaneilla, kuten kaupakamareilla.

Yksi Soziale Stadt -ohjelman kehittäjistä ja tukijoista, Ullrich
Sierau, on Dortmundin kaupungin kaupunkisuunnittelusta
vastaava valtuutettu. Entinen osavaltion kaupunkisuunnittelu-
ministeriön yksikönpäällikkö ilmaisee mielipiteen, johon näyt-
tävät yhtyvän monet alueiden kehittämisen vastuuhenkilöt:
*"Kannattamme Lissabonin strategian periaatteita: kilpailuky-
kyä, innovaatiota, osaamista, henkilöstön täydennyskoulutusta
jne. on edistettävä. Mutta uskon edelleen sosiaalisen kaupungin
periaatteisiin: ketään ei saa jättää tien varteen. Tasapaino on
oltava. Joka tapauksessa on selvää, että pääoma ei mene sinne,
missä sosiaalisia ongelmia ei ole ratkaistua."*

Lisätietoja:

www.urban-leipzig.de
www.urban.dortmund.de

Saksan ja Itävallan Urban-verkosto on erinomainen
lähde, josta saa tietoa kaupunkien kehittämisestä kysei-
sissä kahdessa maassa ja myös koko Euroopassa:
Deutsch-Österreichisches URBAN-Netzwerk
47-51 rue du Luxembourg, B-1050 Bruxelles
P. (32-2) 55 01 610, f. (32-2) 50 35 606
c.huttenloher@deutscher-verband.org

LE HAVRE (RANSKA)

Kaupunkipuiston rakentaminen

Kokonaiskustannukset: 9 343 413 EUR
EU:n rahoitusosuus: 2 472 721 EUR

"Le Havren Urban II -ohjelman näkyvin hanke on kaupunkipuiston rakentaminen kaupungin ja sataman välille. Tarkoituksena on luoda vapaa-ajanvietto- ja retkeilypaikka Saint-Nicolas'n kaupunginosan asukkaille, luoda kyseisestä kaupunginosasta yhteys keskustaan ja kohentaa sen imagoa houkuttelemalla uusia asukkaita ja investoijia. Puiston rakentamisessa otetaan huomioon kohteen poikkeuksellinen luonne: merialtaat, satamatoiminta, meren ja keskustan läheisyys jne. Alue ja erityisesti merialtaat valaistetaan kohdevaloin. Kaupunkipuiston keskelle johtavan sillan rakentaminen vähentää Saint-Nicolas'n kaupunginosan eristyneisyyttä ja antaa erityisesti kyseiselle ulkoilualueelle koko kunnan laajuisen ja jopa kuntienvälisen luonteen."

Ouahid Dorbane, *Le Havren eteläisten kaupunginosien kehittämisestä vastaava virkamies*
Ouahid.Dorbane@ville-lehavre.fr

BRISTOL (YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA)

Nuorten vammaisten osallisuuden edistäminen

Kokonaiskustannukset: 342 575 EUR
EU:n rahoitusosuus: 169 938 EUR

"Osallisuutta edistävä 'Just CHIL' -hanke (*Just Children Helping Inclusion by Listening* / Vain lapsia, joiden osallisuutta edistetään kuuntelemalla) on innovatiivinen vastaus nuorten oppimis- ja käyttäytymisvaikeuksista kärsivien vammaisten tarpeisiin. Paikallinen tutkimus osoitti, että kyseinen ryhmä oli vaarassa syrjäytyä yhä enemmän koulusta ja omaksa epäsosiaalisia tai jopa väkivaltaisia käyttösalleja, koska heidän tarpeensa olivat liian monitahoisia perinteisen koulujärjestelmän vastattaviksi. Hanke on suunnattu kaikkein vaikeimmille nuorille. Siinä käytetään yksilöön ja hänen vertaisiinsa keskittyvää pedagogista lähestymistapaa, jolla parannetaan nuoren valmiuksia tunnistaa ja muuttaa omaa käytöstään. Kursseilla käsitellään raivon hillitsemistä, neuvottelua, konfliktien ratkaisua ja kansalaisuutta eli taitoja, joita osallistujat tarvitsevat jokapäiväisessä elämässään. Hankkeen tulokset ovat merkittävät: 60:n koulutuksen päättäneen nuoren on havaittu edistyneen merkittävästi käytöksessään, koulunkäyntiaktiivisuudessaan ja uravalinnoissaan. Eräs nuori nainen sai prinsessa Dianan muistopalkinnon, joka myönnetään yhteisön hyväksi tehdystä työstä, neljä nuorta liittyi Urban-ohjelman ohjausryhmään, ja monet muut toimivat aktiivisesti erilaisissa yhdistyksissä."

Steve Morris, *Urban II South Bristol -ohjelman johtaja*
s_morris@bristol-city.gov.uk
www.southbristolurban2.co.uk

SAMBREVILLE (BELGIA)

Koulutusta kunnostusrakentamisen alalla

Kokonaiskustannukset: 202 057 EUR
EU:n rahoitusosuus: 101 028 EUR

"Hankkeen tavoitteena on antaa muita heikommassa asemassa oleville henkilöille – pääasiassa miehille – mahdollisuus luoda sosiaalisia suhteita, ja myös saada koulutuksen päätteeksi todistus erilaisten rakennus- ja kunnostusalan töiden (muuraus, katonrakennus, maalaus, sähkötyöt jne.) taidoista. Todistuksen avulla he voivat löytää työtä rakennusalalta tai heidät voidaan ohjata jatkokoulutukseen, joka johtaa ylemmän tason tutkintoon. Tavoitteena on kouluttaa 60 henkilöä, joista kukin saa 820 tuntia opetusta. Suoria työpaikkoja on tarkoitus luoda 30 henkilölle. Oppilaat saavat samalla myös tilaisuuden korjata paikallista rakennusperintöä. Koulutusten puitteissa on jo kunnostettu kaksi yhdistystaloa ja yksi kerrostalo."

Philippe Lhomme ja Laurent Warnon, *Urban-ohjelman teknisen tuen yksikkö, Sambrevillen kunnanhallinto*
urban@commune.sambreville.be

DUBLIN (IRLANTI)

Asukkaat kunnostamassa ympäristöään

Kokonaiskustannukset: 505 437 EUR
EU:n rahoitusosuus: 233 120 EUR

"Ballyfermotin kaupunginosassa Dublinissa oli lukuisia hylättyjä maapalstoja, todellisia 'ei-kenenkään-maita' ja kaupunkimaisen pilaa. Vuonna 2002 käynnistettiin Urban-hanke, jonka tarkoituksena oli kannustaa asukkaita ottamaan vastuu alueiden kunnostamisesta. Rahoitustuen myöntämiselle asetettiin useita ehtoja: rahoitettavien hankkeiden piti olla kestäviä, niiden piti pohjautua kaupunginosan asukkaiden kuulemiseen, perustua vapaaehtoisuuteen ja tähdätä ympäristönsuojelun parantamiseen. Kaikki hankkeet ovat siis paikallisten asukkaiden laatimia, toteuttamia ja ylläpitämiä. Riippumatonta arviointia suoritetaan parhaillaan, mutta jo nyt voidaan todeta, että ohjelma on parantanut kaupunginosan yhteishenkeä ja saanut asukkaat liikkeelle edistämään paikallisia asioita avoimen ja osallisuutta korostavan toiminnan puitteissa. Se on luonut erittäin myönteisiä suhteita naapureiden välille, vähentänyt ilkalta ja antanut asukkaille tilaisuuden tutustua paremmin asuinalueeseensa."

Caitriona Ryan, *Urban Ballyfermot -ohjelman johtaja*
Caitriona@urbanbl.ie
www.urbanbl.ie

RUOTSI

”Jalla, Jalla’ sosiaalista osallisuutta edistämässä”

Susan Runsten, Urban II Göteborg -ohjelman koordinaattori

Göteborg sijaitsee Ruotsin länsirannikolla. Se on maan toiseksi suurin kaupunki, jossa on 485 000 asukasta. Göteborg on viimeisten vuosikymmenten aikana kokenut perinpohjaisia rakennemuutoksia. Aiemmin teollisuuteen, satamaan ja telakoihin tukeutuneen kaupungin elinkeinoelämä on monipuolistunut ja käsittää nyt tieto- ja viestintätekniikkaa, matkailua ja biolääketiedettä.

Göteborg on nykyisin vauras ja kasvava kaupunki. Sillä on kuitenkin samaan aikaan myös vakavia ongelmia. Ne liittyvät pääasiassa sosiaaliseen syrjäytymiseen, joka kohdistuu 1980- ja 1990-luvulla saapuneisiin pakolaisiin ja heidän perheenjäseniinsä. Kaupungissa on myös suuria väestörakenteellisia eroja ja epätasa-arvoa eri kaupunginosien välillä. Göteborgin asukkaista 20 prosenttia on syntynyt ulkomailla. Maahanmuuttajat ovat keskittyneet pääasiassa Göteborgin koillisosiin, joissa työttömyysaste on korkea ja koulutustaso alhainen. Kun Göteborg pääsi Urban II -ohjelman piiriin, yhdeksi tärkeimmäksi investointikohteeksi valittiin kyseisten kaupunginosien inhimillisten resurssien hyödyntäminen etupäässä koulutuksen ja työllisyyden avulla.

Yksi Urban II -ohjelmasta rahoitetuista hankkeista on ”Jalla, Jalla” (Mene, Mene!). Jalla, Jalla -hanketta vetää Medborgarskolan (kansalaisopisto) yhdessä Ruotsin työvoimaviraston ja paikallisen GAIS-jalkapalloseuran kanssa. Hankkeen tavoitteena on auttaa maahanmuuttajataustaisia pitkäaikaistyöttömiä saamaan työtä. Tähän pyritään antamalla ruotsin opetusta ja tietokonekoulutusta sekä koulutusta sosiaalisten suhteiden alalla ja käytännön kansalaiskasvatusta kansalaisjärjestön puitteissa.

Yhteisenä kiinnostuksenaiheena on jalkapallo, ja GAIS tarjoaa mahdollisuuden mennä seuraamaan jalkapallopelejä ja pelaamaan jalkapalloa sekä verkottua tukiyritysten kanssa. Hankkeeseen liittyy Ruotsin työvoimaviraston kautta useita työpaikkoja, joihin haetaan uusia työntekijöitä. Tämä ainutlaatuinen yhdistelmä aikuiskoulutusta, vapaa-ajan toimintaa ja verkottumista työnantajien kanssa on osoittautunut suureksi menestykseksi. Jalla, Jalla on saanut 338 300 euroa EAKR:n rahoitusta, jonka turvin hankkeeseen osallistuu 60 henkilöä maaliskuun 2004 ja joulukuun 2006 välisenä aikana. Yksi odotetuista tuloksista oli, että heistä 20 saisi vähintään vuoden pituisen työpaikan, ja tämä tavoite saavutettiin jo lokakuussa 2005. Lisäksi 18 yhteensä 45 osallistujasta oli saanut siihen mennessä lyhytaikaisia työsuhteita hankkeen ansiosta.

Yksi Jalla, Jalla -hankkeen vahvuuksista on keskittyminen työllisyyteen, joka on kaikkien mukana olijoiden suurin huolenaihe. Periaatteena ei ole täydentää koulutustasoa ennen työllistymistä, vaan pikemminkin lä-

hestyä työmarkkinoita heti ensimmäisestä päivästä lähtien. Lähestymistapa johti hyvin nopeasti näkyviin tuloksiin joidenkin osallistujien saatua työpaikan, ja se valoi toivoa ja sitoutumistahtoa myös muihin ryhmän jäseniin: ”jos se on mahdollista hänelle, se on mahdollista myös minulle, kunhan teen parhaani!”

Urban II Göteborg -ohjelman paikallisia kumppanuuksia käsittelevässä tutkimuksessa on arvioitu ja vertailtu kymmentä hanketta sen selvittämiseksi, miten erilaiset toimijat tekevät yhteistyötä ja mitä se merkitsee hankkeen onnistumisen kannalta. Tutkimuksen mukaan yksi menestyksen avaimista on se, että hankkeen tavoitteet ovat strategisia ja yhdenmukaisia yleisen tavoitteen kanssa. Päämäärien ja tavoitteiden pitäisi myös olla hankkeen saavutettavissa, ei liian kaukana. Tämä puolestaan mahdollistaa konkreettisten tulosten osoittamisen, mikä näyttää olevan merkittävin sitouttava tekijä kaikilla kumppanuustasoilla. Jalla, Jalla on hyvä esimerkki siitä, miten tämä toimii.

Toinen Jalla, Jalla -hankkeen menestystekijä on se, että kumppanit ovat toisiaan täydentäviä. Medborgarskolanilla, Ruotsin työvoimavirastolla ja GAIS:illa on erilaiset toimialat ja näkymät, mikä laajentaa hankkeen resursseja. Kumppaneilla on myös hankkeessa eri tehtävät ja roolit. Erilaisuus on hyväksi kumppanuussuhteissa!

Viimeisten kymmenen vuoden aikana Göteborg on saanut sekä kansallista että eurooppalaista rahoitusta vaikeuksissa olevien alueiden, etnisten vähemmistöjen ja maahanmuuttajien parissa työskentelyyn. Aloitteilla on parannettu elinoloja ja luotu houkuttelevampia asuinalueita. Uusia menetelmiä ja strategioita on kehitelty edistämään demokratiaa, sopeuttamaan oppilaitokset monikielisyyteen ja vahvistamaan paikallista talouselämää. Alueisiin keskittyvissä kaupunkialoitteissa on kuitenkin kohdattu myös ongelmia. Arvioinnit ovat osoittaneet, että tiettyyn alueeseen tai väestöosaan keskittyminen voikin lisätä kyseisen kaupunginosan tai sen asukkaiden leimautumista. Vaarana on myös se, että tarkastellaan työttömyyteen ja syrjintään liittyviä ongelmia ja mahdollisia ratkaisuja ottamalla huomioon vain vaikeuksissa olevat lähiöt, vaikka toiminnan pitäisi kohdistua koko kaupunkiin ja alueeseen.

Tulevaisuuden haasteena on ylittää nämä esteet laatimalla vankkoja strategioita, joissa sosiaalisen syrjäytymisen torjuntaan kaupungeissa yhdistetään yleiset alueiden kehittämiseen ja kasvuun liittyvät tavoitteet. Jalla, Jalla -hankkeesta opitaan se, miten tärkeää on keskittyä jokaisen yksilön valmiuksiin. Meidän on myös asetettava tavoitteet korkealle sen suhteen, mitä voidaan saavuttaa aidosti osallisuutta edistävissä ja monikulttuurisissa kaupungeissa.

Yhteystiedot: susan.runsten@stadshuset.goteborg.se

TŠEKin TASAVALTA

"Esteetön metro"

Lumíra Kafková, Prahan tavoite 2 -ohjelman hallintoviranomaisen johtaja

Yllä ja alla: Florenc B:n metroaseman kunnostusta Prahassa

Prahan tavoite 2 -ohjelman tärkein tavoite on tehdä Tšekin pääkaupungista dynaaminen eurooppalainen metropoli, joka on ansainnut paikansa.

Vuosina 2004–2005 julkaistiin neljä ehdotuspyyntöä, joiden perusteella valittiin 148 hanketta. Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR) investoi niihin yhteensä lähes 100 miljoonaa euroa. Suurin osa hankkeista, erityisesti investointien määrässä mitattuna suurimmat hankkeet, olivat kaupungin ja Prahan eri kaupunginosien ehdotuksia. Erityisen kiinnostavia ovat joukkoliikenteen parantamiseen tähtäävät hankkeet.

Tässä esiteltävässä hankkeessa pyritään parantamaan liikuntarajotteisten henkilöiden osallistumista, kun samalla mahdollistetaan työpaikkojen luominen ja lisätään kaupunkiympäristön houkuttelevuutta.

Hankkeen keskeisenä toimenä on kunnostaa helpokulkuinen, esteetön pääsytie Florenc B -metroasemalle. Sitä varten rakennetaan yksi hissi, joka yhdistää laiturit yhdyskäytäviin, ja toinen hissi, joka johtaa katutasoon. Investointi käsittää myös merkinnät ja muut tarvittavat varusteet.

Valmistuttuaan hanke parantaa huomattavasti julkisen liikenteen laatua ja asianomaisen kaupunginosan kulkuyhteyksiä. Prahassa asuu 33 500 liikuntarajotteista. Heistä 4 000 käyttää pyörätuolia. Esteetön mahdollisuus käyttää metroa antaa heille tilaisuuden päästä helpommin keskustaan ja tärkeisiin liikenteen solmukohtiin, kuten rautatie- ja linja-autoasemille. Heidän on näin myös helpompaa päästä mukaan työmarkkinoille, joilla toimii 14 000 yritystä ja 12 000 itsenäistä ammatinharjoittajaa.

Työt tehdään syyskuun 2005 ja maaliskuun 2007 välisenä aikana kahdessa vaiheessa. Ensimmäinen vaihe on valmistunut. Hankkeen tukikelpoiset kokonaiskustannukset ovat 2 110 638 euroa, joista 50 prosenttia rahoitetaan EAKR:sta. Tšekin valtio myöntää 33,1 prosenttia rahoituksesta eli 698 621 euroa. Loput (16,9 prosenttia eli 356 698 euroa) maksaa Prahan kaupunki.

Prahan yhdennetyistä liikennemuodoista vastaavan alueellisen koordinaattorin ja kansallisen vammaisneuvoston kanssa yhteistyössä toteutettava hanke vastaa yleiseen sosiaaliseen tarpeeseen parantaa liikuntarajotteisten henkilöiden elinoloja ja ottaa paremmin huomioon kaikkien heikommassa asemassa olevien väestönsien tarpeet.

Toiminta edistää samalla joukkoliikennettä pitkällä aikavälillä, kuten kaikki muutkin hankkeet, joilla reiteistä tehdään nopeampia ja mukavampia.

Yhteystiedot: Aluekehitysministeriö, MA SPD 2, Staroměstské sq. 6, CZ-110 15, Praha 1

Sähköposti: jpd2@mmr.cz

Internet-sivut: www.strukturalni-fondy.cz/jpd2

GRAZ (ITÄVALTA)

"Graz, tiedon kaupunki"

Kokonaiskustannukset: 4 200 570 EUR
EU:n rahoitusosuus: 200 000 EUR

"Steiermarkin talouden edistämismviraston (SFG) toteuttaman ja Urban-ohjelmasta osarahoitetun yhdenmisen "Tiedon kaupunki" -hankkeen ansiosta Grazin läntisissä kaupunginosissa on nyt uusi innovatiivisten yritysten keskus. Tarkoituksena on tarjota soveltuvia tiloja yrittäjille, jotka toimivat muun muassa terveyteen liittyvän uuden teknologian (lääketieteellinen teknologia, bioanalyysi jne.) alalla. Keskus toimii läheisestä yliopistosta valmistuneille myös siltana koulu- ja yritysmailman välillä. Hankkeessa tuetaan yritysten perustamista ja sijoitautumista Grazin länsiosiin, ja siitä on tarkoitus tehdä koko alueen tärkein osaamiskeskus."

Christian Nussmüller, URBAN Link GrazWest -ohjelman johtaja, Grazin kaupunki
urban@stadt.graz.at
www.urban-link.at (www.graz.at)

TORINO (ITALIA)

Piazza Livio Biancon uudistaminen

Kokonaiskustannukset: 2 226 885 EUR
EU:n rahoitusosuus: 914 998 EUR

"Torinon lounaisosassa sijaitseva Piazza Livio Bianco on keskeisellä sijalla Piemontin pääkaupungin Urban-alueella toteutettavassa uudistamisstrategiassa. Kaupunkilaiset ja yhdistykset ovat vaatineet äänekkäästi aukion kunnostamista, ja siitä on tarkoitus tehdä kyseiseen kaupunkiin osaan uusi sosiaalisen ja kulttuurielämän keskus, jossa ei esiinny merkkejä rastiasta tai sosiaalisesta syrjäytymisestä. Kaupungin asukkaiden osallistuminen on koko toiminnan kantava voima sen suunnittelusta (julkisen kilpailu ja asukasäänestys) aina aukion hallinnointiin töiden valmistuttua. Työlle omistautunut yhdistys "Piazziamoci in Piazza" ("vallatkaamme aukio") perustettiin vuonna 2004. Se koordinoi vuoden aikana järjestettyjä kulttuuritapahtumia ja edistää kaupungin asukkaiden aktiivista osallistumista."

Gianfranco Presutti, hankepäällikkö, Urban II Torino -ohjelma
gianfranco.presutti@comune.torino.it
www.comune.torino.it/urban2

IRAKLIO (KREIKKA)

Kriisissä olevien kaupunginosien elvyttäminen

Kokonaiskustannukset: 10 913 948 EUR
EU:n rahoitusosuus: 8 185 461 EUR

"Iraklion länsirannalla esiintyy monia merkkejä sosio-ekonomisesta taantumisesta: yleinen pitkäaikaistyöttömyys, köyhyys, syrjäytyminen, ympäristön tilan heikkeneminen jne. Urban-ohjelman pääasiallisena tavoitteena on elvyttää kyseiset kaupunkialueet taloudellisesti ja sosiaalisesti. Tavoitteen saavuttamiseksi toteutetaan toimenpiteitä, joille on yhteistä seuraavat kolme tekijää: innovaatio, kestävyys ja osaamisen kehittäminen. Tarkoituksena on luoda houkuttimia matkailijoille, mutta myös työpaikkoja asukkaille piristämällä paikallisia markkinoita ja luomalla niistä suora yhteys rannikolle."

Kyriaki Manola-Goundra, Kreikan Urban II -ohjelmien hallintoviranomaisen johtaja
k.manola@mou.gr

VANTAA (SUOMI)

Perhekeskus maahanmuuttajille

Kokonaiskustannukset: 210 000 EUR
EU:n rahoitusosuus: 57 000 EUR

"Suomessakin maahanmuuttajaväestön määrä kasvaa, ja on tärkeää ennaltaehkäistä sen ghettoutuminen ja radikalisoituminen. Helsingin naapurikaupungin Vantaan Urban II -ohjelmassa tuetaan sellaisen perhekeskuksen perustamista, joka tarjoaa maahanmuuttajavanhemmille tukea lasten hoidossa ja kasvatuksessa erilaisten käytännön lähestymistapojen pohjalta. Rakennetta ennaltaehkäisevää tukea ja osallistua ryhmätöihin. Ryhmiä vetävät keskuksen työntekijät – lastenhoitajat, perheavustajat, psykologit, sairaanhoitajat, sosiaalivastustajat –, jotka työskentelevät läheisessä yhteistyössä noudattaen monialaista ja yhdenmista lähestymistapaa, jolla varmistetaan tuen johdonmukaisuus ja jatkuvuus."

Jukka-Pekka Sorjonen, Urban II Vantaa -ohjelman johtaja
jukka-pekka.sorjonen@vantaa.fi
www.urbanfinland.info

2007–2013: Uuden ohjelmakauden valmistelu Inforegio-verkkosivuston avulla

Jäsenvaltiot ja alueet valmistelevat parhaillaan seuraavaa ohjelmakautta 2007–2013. Inforegio-verkkosivustolla on paljon tietoa ja tärkeitä asiakirjoja kaikille tähän toimintaan osallistuville. Tarkoituksena on helpottaa osapuolten välistä yhteistyötä ja tiedottaa yleisölle valmistelujen edistymisestä. Aluepolitiikan pääosasto ottaa mielellään vastaan kysymyksiä ja mielipiteitä.

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/funds/2007/index_fi.htm

